

[NB. Bij deze Courant behoort een Vervolg.]

DUITSCHLAND.

BERLIN, 22 September. Z. K. H. de hertog van *Bordeaux*, reizende onder den naam van *graaf van Chambord*, is, laatstelijk uit Dresden, hier aangekomen, en heeft zich naar Potsdam te geven, alwaar de Koning en het koninklijke gezin op het kasteel Sans ouci hun verblijf houden.

FRANKFORT, 23 September. Men meldt uit Rome, 14 September, dat den 12den aldaar met eene buitengewone gelegenheid berigt is ontvangen, dat zich bij Cesena (in de legatie Ravenna) eene bende van omstreeks 150 manschappen, goed gewapend met engelsche geweren, vertoond heeft, die onder anderen de diligence aangevallen en de dragonders, welke dezelve begeleiden, gevangen genomen had. Op andere plaatsen was het die bende gelukt, afzonderlijke kavalierie-posten te overvallen en derzelver paarden en wapenen meester te worden. Ter zake van deze woeling was den 13den eene raadsvergadering van kardinalen bijeengeroepen, en men zeide, dat onverwijld eenige bataillons infanterie naar de onrustige streken waren afgezonden.

— Den 14den dezer is het besluit der Porte, waarbij de verkiezing van *Alexander Georgewitsch* tot Vorst van Servie bekrachtigd wordt, te Belgadro met veel plegtigheid en luister openlijk afgekondigd, in tegenwoordigheid niet alleen van den russischen commissaris *v. Lieven*, maar ook van de Consuls van Engeland en Frankrijk, welke tot het bijwonen der plegtigheid waren uitgenoodigd. Na de voorlezing van het besluit hebben de leden van het provisionele bewind terstond hunne waardigheden neergelegd, en heeft de Vorst het bestuur aanvaard.

FRANKFORT, 24 September. Volgens berigt uit Rome van den 14den dezer, werden daar en elders in de pausselijke Staten bij voortdurend nog personen gearresteerd en huiszoekingen gedaan, ter zake van de in Bologna aangewende poging tot het verwekken van eenen opstand. Tot dus ver was het echter niet gelukt, de als hoofden der zamenspanning kenbaar gemaakte lieden meester te worden.

— In den avond van den 20sten dezer hebben te Heidelberg onlusten plaats gehad. De onmiddellijke aanleiding daartoe is geweest de door een geestelijke gehoudene toespraak bij het graf van een der ingezetenen, welke in zeker aanzien stond, doch in den laatsten tijd zijns levens zich aan het misbruik van sterken drank overgaf. De leeraar heeft hieruit aanleiding genomen om zich ernstig te beklagen over de ongodsdienstigheid van den tegenwoordigen tijd en de onbehoorlijke levenswijze van het meerendeel der heidelbergsche bevolking. Naar het schijnt heeft hij in zijnen ijver zich daarbij van eenige al te harde uitdrukkingen bediend; althans reeds bij het graf hebben de aanwezigen hun misnoegen door gemor te kennen gegeven, en des avonds is de volksmenigte voor de woning van den geestelijke te hoop geloopt, en is men daar weldra overgegaan tot het insnijten der glasruiten. De overheden, ondersteund door een detachement gendarmes, zijn spoedig tusschenbeide gekomen, en hebben de oproerlingen, deels door overreding, deels met geweld, verwijderd; maar den volgenden avond is de zamenscholing herhaald, en heeft men het noodig gevonden troepen uit Mannheim te ontbieden. Deze zijn, over den spoorweg, in den nacht aangekomen; doch de rust was toen reeds hersteld. Den 23sten zijn te troepen naar Mannheim teruggekeerd, omdat men geene verdere oploopen meende te wachten te hebben.

FRANKRIJK.

PARIS, 24 September. Gisteren avond is de heer *Olozaga* uit Madrid alhier aangekomen. Hij is afgestapt aan het gebouw van de spaansche ambassade, en men houdt zich overtuigd, dat hij met eene belangrijke zending van wege het spaansche kabinet is belast.

— Het gouvernement heeft uit Bayonne van 23 September een telegrafische depeche ontvangen, inhoudende, dat het spaansche ministerie den luitenant-generaal *Laureano Sanz* heeft aangesteld tot kapitein-generaal van Katalonie, en zulks ter vervanging van den generaal *Araoz*, en dat onderscheidene spaansche legerhoofden, waaronder de generaals *Lara* en *Campuzano* genoemd worden, last hebben bekomen om naar Katalonie te vertrekken, ten einde aldaar commandementen op zich te nemen.

PARIS, 25 September. De nederlandsche gezant, baron *Fagel*, heeft gisteren aan Z. M., in een bijzonder gehoor, den brief, waarbij wordt kennis gegeven van de verlossing van H. K. H. de prinses van *Oranje* van eenen prins, overhandigd.

— Dezer dagen zijn in deze hoofdstad weder zeer verontwaardigende berigten aangebragt, ten aanzien van den gezondheids-toestand van den hertog van *Angoulême*.

— Uit Toulon is heden eene telegrafische depeche, onder dagteekening van 23 September, ontvangen, inhoudende, dat het schip *Mentor* van Athene is aangekomen en het berigt heeft overgebragt, dat in die stad, in den nacht van den 14den op den 15den September, een opstand is uitgebroken. Dit telegrafische berigt bevestigt gedeeltelijk de geruchten, welke reeds den 17den ter beurze van Frankfort in omloop waren, hoofdzakelijk inhoudende, dat Griekenland in opstand was en dat te Athene het volk tot geweldadigheden was overgeslagen, ten gevolge waarvan Koning *Otto* genoodzaakt was geworden de stad te verlaten en de wijk te nemen aan boord van een engelsch fregat, hetwelk in de haven dier stad voor anker lag.

— Heden zijn weder geene telegrafische depeches, betreffende de spaansche aangelegenheden, bekend gemaakt.

De gewone berigten uit Madrid van 18 September melden, dat de werkeloosheid en de weinige ijver, door den generaal *Araoz* betoond, door de bewindslieden zeer euvel zijn opgenomen en tot zijne vervanging door den generaal *Sanz* aanleiding hebben gegeven. Laatstgemelde generaal heeft den 17den Madrid verlaten, om het opperbevel over Katalonie te aanvaarden. De verkiezingen werden steeds voortgezet, en derzelver uitslag was geenszins ten voordeele der bewindslieden. De bevolking der hoofdstad bleef intusschen rustig.

Het dagblad van Bayonne behelst berigten uit Barcelona van 16 September, inhoudende, dat men binnen weinige dagen een gevecht tusschen de leger-afdeelingen van de generaals *Prim* en *Ametler* te gemoet zag. De generaal *Ametler* had zijn hoofdkwartier gevestigd te Badalona, gelegen op twee uren afstands van Barcelona, op den weg naar Mataro.

De door zware stortregens te weeg gebrachte overstroomingen in Katalonie verhinderen steeds de geregeldde gemeenschap tusschen Frankrijk en de voornaamste steden in dat gewest. Men houdt het er voor, dat, indien de landstreek in den onmiddellijken omtrek van Barcelona daardoor almede geteisterd is geworden, zulks de krijgsverrigtingen tusschen *Prim* en *Ametler* niet weinig zal bemoeijelijken.

Heden zijn nadere berigten bekend geworden, omtrent den opstand in Saragossa, waaruit blijkt, dat zich in die stad op den 17den talrijke volksverzamelingen hadden gevormd, welke zich met heftigheid verklaarden voor den opstand in Barcelona en voor het bijeenroepen eener junta. Deze vergaderingen vonden meer en meer bijval bij de menigte, zoodat weldra genoegzaam de geheele bevolking in beweging was, en werkelijk eene junta is bijeengeroepen, om den loop der openbare zaken te besturen. Tot hoofd der junta is een voormalige Gedeputeerde benoemd, genaamd *Polo y Monge*, en onder de leden derzelfde merkt men den brigadier *Echalen* op, welke voor eenige dagen als bevelhebber van het fort Montjoui is vervangen geworden en den 16den September uit Barcelona te Saragossa was aangekomen. De junta heeft zich dadelijk verklaard voor het bijeenroepen eener centrale junta, en daarbij gevoegd, dat zij in

openlijken tegenstand met het gouvernement te Madrid zoude blijven, indien aan dezen haren eise niet werd voldaan. De omkeering van zaken in Saragossa is, hoewel de bevolking tamelijk opgewonden schijnt te zijn geweest, bewerkstelligd zonder dat buitensporigheden of grove wanordelikheden hebben plaats gehad. De generaal *Lopez Banos*, militaire bevelhebber in Saragossa, heeft dadelijk begrepen, dat het hem onmogelijk zoude zijn, met de weinige troepen onder zijne bevelen, den opstand te dempen; hij heeft nog getracht het kasteel van Aljafria te bezetten, doch heeft daarin niet kunnen slagen, en heeft den 18den, aan het hoofd zijner manschappen, Saragossa verlaten.

In Victoria is een complot ontdekt, strekkende om de bijeenroeping der centrale junta te proclameren. Zeven onderofficieren van het regiment *el Principe* zijn te dier zake in hechtenis genomen.

— De berigten uit Griekenland en Spanje hebben heden zeer ongunstig gewerkt op den prijs der fransche fondsen. De 3 pc. renten zijn 31 fr. 40 gebleven. Men wilde ter beurze weten, dat ook de steden Valencia en Cadix in opstand waren geraakt.

GROOT-BRITANNIE.

LONDON, 24 September. Van den kant der voorstanders van het vorige ministerie wordt het gerucht verbreid, dat sir *Robert Peel* aan lord *John Russell* voorstellen zou gedaan hebben, strekkende tot het vormen van een nieuw, zoogenaamd gemengd ministerie, ten einde op deze wijze de moeijelikheden, welke de tegenwoordige staat van zaken oplevert, te boven te kunnen komen. — Tot dus ver blijkt het niet, dat het gerucht eenigen grond heeft, en hetzelfde vindt dan ook geen geloof.

— Gisteren waren de 3 pc. gecons. resc. 95½ à ½.

BELGIE.

BRUSSEL, 25 September. Gisteren, den tweeden dag der September-feesten, hebben weder onderscheidene publieke vermakelikheden plaats gehad, sommige van welke door HH. MM. zijn bijgewoond. Hoogstdezelve zijn onder anderen tegenwoordig geweest bij een muziekfeest, gegeven in de kerk der Augustijnen, hetwelk, naar luid der berigten, bijzonder luisterrijk moet zijn geweest.

BRUSSEL, 26 September. Z. M. de Koning zal tegen het einde dezer week het kamp van Beverloo bezoeken, ter bijwoning van de groote manoeuvres der aldaar vereenigde troepen.

— Men heeft dezer dagen niet onopgemerkt laten voorbijgaan, dat de Koning zich bijzondere moeite geeft, om zich bij de bevolking der vlaamsche provincien aangenaam te maken; dat hij zich toelegt op de vlaamsche taal, en van dezelve gebruik maakt, wanneer hij niet inwoners dier provincien in aantreking komt. De meeste vlaamsche dagbladen betoonen zich hierover zeer tevreden, en zijn, vooral sedert het jongste bezoek van Koningin *Victoria*, onuitputtelijk in het verbreiden van den lof dier Koningin, zoo wel als van Koning *Leopold*.

— Bij een dezer dagen op het kasteel te Laeken gegeven diner, heeft men opgemerkt, dat van alle diplomatieke personen alleen de pruisische gezant tegenwoordig was, en dat deze staatsman door den Koning met de meeste voorkomendheid is behandeld geworden. Men brengt zulks in verband met de onderhandelingen tusschen Pruisen en België over eene handels-overeenkomst.

NEDERLANDEN.

GRONINGEN, 25 September. De straatweg van Groningen naar Winsum, waarvan op den 13den Mei j.l. de eerste steen gelegd werd, is eergisteren voor het algemeen gebruik opengesteld.

'S GRAVENHAGE, 25 September. Bij besluit van 21 September, heeft Z. M. bepaald, dat over den drooggemakten polder van den Zuidplas zal worden ingesteld een polderbestuur, bestaande uit een dijkgraaf en vier heemraden, mitsgaders een secretaris-penningmeester, welk bestuur met den 1sten Januarij 1844 in functie zal treden, en heeft Z. M. tot leden van dat bestuur benoemd: tot dijkgraaf *W. Ijzerman*, lid der provinciale Staten van Zuid-Holland; tot heemraden *E. C. U. van Doorn*, agent van het Domein te Utrecht; *G. van Houweningen*, koopman; *P. Keyser*, lid der provinciale Staten van Zuid-Holland en burgemeester te Zevenhuizen, en *G. G. Snellen*, particulier.

'S GRAVENHAGE, 26 September. In de zitting van de Tweede-kamer der Staten-generaal van heden, zijn de beraadslagingen aangevangen over de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegroting voor 1844 en 1845.

Z. Exc. de minister van justitie, *ad interim* belast met het beheer van het departement van financiën, heeft deze beraadslaging geopend met de volgende rede:

„Edel Mogende Heeren! Het aftreden van eenen minister van financiën, even voor den aanvang der begrotings-discussien, — het voorloopig optreden als zoodanig van een ander van 's Konings ministers, wiens gewone werkring vreemd is aan de behandeling der geldmiddelen van den Staat, dit zijn omstandigheden van eenen ongewonen aard, die het, zoo ik hoop, verschoonbaar zullen doen vinden, dat ik bij den aanvang dezer beraadslaging voor eenige oogenblikken het woord gevraagd heb, ten einde U. E. M. de aanleiding tot dit en een ander, en tevens de beschouwingen, welke de Regering geleid hebben en de beweegredenen, welke mij verboden te aarzelen, open te leggen. Ik voldoe daarbij aan eene behoefte van het hart.

„Het is nog versch in ieders geheugen, dat de Regering het herstel van het verbroken financieel evenwigt onder anderen zocht in eene vrijwillige rente-conversie en in eene uitbreiding van het bestaande successie-regt.

„Het eerste dier voorstellen werd door U. E. M. verworpen; het andere bleef, in het vooruitzicht op hetzelfde lot, buiten openbare beraadslaging. Een ander minister nam het bestuur der financiën op zich. Onder den nog verschen in-uruk der toen gevoerde discussien, meende hij een nieuw conversie-plan voorshands te moeten achterwege laten, en vestigde zijne hoop, behalve op de nog aanhangige wet omtrent het successie-regt, op eene belasting op die inkomsten, welke zonder bedenkelijke formaliteiten kunnen worden getroffen. De eigenaardige bezwaren van zulk eene belasting waren geenszins aan de Regering ontsnapt, maar datgene verworpen zijnde, wat zij in de gegeven omstandigheden het best had geoordeeld, bleef haar niets over dan het voorstellen van het minder doelmatige.

„Het voorloopig onderzoek bij de Kamer van het wetsontwerp tot daarstelling eener belasting op de inkomsten van vaste goederen, renten en ambten, leverde uitkomsten op, welke de eventuele verwerping van hetzelfde met zekerheid deden vooruitzien, zoodat het een nutteloos tijdverlies zou zijn geweest, hetzelfde in openbare beraadslaging te brengen.

„In het voorloopig verslag der centrale sectie werden andere middelen aangewezen. De opzettelijke overweging, deswege bij de Regering gevoerd, deed zien, dat de staatsman, aan het hoofd van het departement van financiën geplaatst, onoverkomelijke gemoedsbezwaren voedde tegen het eenige der geopperde denkbeelden, hetwelk voorshands aanwendbaar toescheen en ten voordeele waarvan zich ook de groote meerderheid der Kamer in de afdeelingen verklaard had, het uitstreken namelijk van de voorgestelde belasting tot alle inkomsten, zonder eenige uitzondering.

„De gemoedsbezwaren van den waardigen man, dien wij slechts voor korten tijd onzen ambtgenoot mogten noemen, weken niet bij herhaalde beschouwingen en overleggingen, en de Koning zag zich ten laatste verplicht, het op grond daarvan en op geenen anderen grond gevestigde verzoek tot ontslag van den minister in te willigen.

„Dien ten gevolge bevond zich 'de Regering in dit alternatief geplaatst:

„Om of, in strijd met de duidelijke bepaling van art. 123 der Grondwet, met de wet op de nieuwe belasting de begrooting in te trekken en den geheel onzekeren toestand omtrent de toekomst der financiën te doen voortduren, of in het beheer van het departement te voorzien op eene wijze, welke het der Regering mogelijk maakte, om den zoo heilloozen staat van onzekerheid te doen ophouden.

„Daarbij echter vertoonde zich deze moeijelijke complicatie: dat de beraadslaging der begrooting zeer kort op handen was, en dat, zoo het al mogelijk kon geacht worden, dat Z. M. zich omtrent eene zoo belangrijke keuze binnen weinige dagen bepaalde, het niet te verwachten was, dat iemand, die voor de zwaarwigtige betrekking geschikt was, die betrekking zou willen aannemen, voor dat hem de noodige tijd tot nadenken en tot kennismaking van de zaken gegeven was.

„De beraadslagingen over de begrootingen intusschen konden noch mogten worden uitgesteld.

„In dezen stand der zaak bepaalde de keuze van Z. M. zich tot de benoeming van eenen interimairen minister, en droeg hoogstdezelve vertrouwen mij de zware taak op.

„Ik behoef U. E. M. niet te zeggen, hoe ik bij den eersten aanblik der zaak voor de aanneming terugdeinsde, en hoe ik, schoon het mij niet vrijstond 's Konings roepstem in oogenblikken als deze onbeantwoord te laten, niet voorbijzag noch het moeijelijke van het oogenblik, noch de mogelijkheid, dat mijne zwakke krachten te kort zouden schieten om die te helpen te boven komen.

„Ik werd echter bemoeid, zoo wel door eenen terugblik op hetgeen ik had bijgewoond, en door de kennis, welke ik meende te hebben van den geest der groote meerderheid van deze vergadering, als door de waardering van den stand van het oogenblik en door de beschouwing van de gevaren, waaraan een voortdurende staat van onzekerheid het crediet en de instellingen van het Vaderland bloot zou stellen.

„Eindelijk werd ik, voor het geval, dat ik mij omtrent dit alles in eenen verkeerden waan mogt gebragt hebben, gerustgesteld door de eerlijkheid der bedoelingen van een hart, dat warm slaat voor Koning en Vaderland, en door de hoop, dat niemand van U. E. M. die bedoelingen zoude miskennen.

„Wat was er gebeurd?

„De conversie-wet was afgestemd; daarna was een ongunstig oordeel uitgebragt over de belasting op het successie-regt in de rechte lijn en over die op inkomsten van vaste goederen, renten en ambten, en zulks, althans wat de laatste wet betrof, op eene wijze, welke geen twijfel overliet omtrent de niet-aanneming daarvan.

„De overgrote meerderheid der Kamer had den wensch uitgedrukt, om door middel van eene algemeene belasting op de inkomsten in de behoeften van de schatkist te voorzien.

„In dit een en ander meende ik de geruststellende verzekering te mogen vinden, dat omtrent die belasting eindelijk de Regering met de Kamer zou kunnen instemmen.

„Ik voor mij had in den stand der zaak, en nieuwe belastingen eenmaal noodig geworden zijnde, steeds de voorkeur gegeven aan eene algemeene belasting op de inkomsten, hoevel bezwaren die ook opleveren mogt, mits die voor eenen bepaalden tijd wierd uitgeschreven, met het redelijk voortuitzigt dat zij, in verband met andere voor de natie minder drukkende financiële maatregelen, na het verstrijken van dien termijn zou ophouden noodig te wezen.

„Er bestond alzoo geene reden, welke mij belette den Koning in overweging te geven, de noodige veranderingen in de wet op de middelen te kunnen daarstellen, ten einde daaromtrent met de groote meerderheid van U. E. M. eenstemmig te handelen; en onze geëerbiedigde Koning vereenigde zich niet alleen met mijn voorstel, maar magtigde mij, om reeds nu de verzekering te geven, dat hij ook in dezen zich aan het hoofd van zijn volk zou plaatsen, en met hetzelfde de offers brengen, welke de omstandigheden vorderen.

„Onze doorluchtige Kroonprins zal den weg volgen, hoogstdezelven door het voorbeeld van zijnen doorluchtigen vader gewezen.

„De weg was alzoo duidelijk voor mij afgebakend, mer welken te volgen ik de hoop en verwachting mogt koesteren, dat ik zou kunnen bijdragen tot het door deze Kamer, zoo wel als door ieder welgezinde daar buiten, zoo gewenschte doel eener beëindiging van de zoo heillooze weifelingen, welke onzen toestand ondermijnen.

„Daarin werd ik versterkt door den bij U. E. M. zoo duidelijk geopenbaarden wensch, om later en te gelegener tijd eene, hoezeer dan ook eenigzins gewijzigde, conversiewet te zien voordragen; een wensch, welke alleen vervuld kan worden bij heilige naleving der bestaande verbindtenissen en nadat het openbaar crediet gevestigd zal zijn. Tot verzevenzighing daarvan is de Regering, zeker zoolang ik daarop nog eenigen invloed kan uitoefenen, volgaarne bereid. Die verzevenzighing maakt toch een deel uit der vervulling van den heiligen pligt der Regering, om in alles de meest mogelijke bezuiniging daar te stellen.

„Ook omtrent dit laatste zoo dikwerf aangevoerde punt kennen velen van U. E. M. mijne beschouwingen.

„Ik heb die altijd voorgestaan en bevorderd, en blijf rusteloos op het spoor van volharding en langzamen vooruitgang, langs hetwelk die alleen kunnen worden verkregen, voortgaan.

„Maar hetgeen mij vooral moed en kracht gaf, was de in deze Kamer heerschende geest, met welken ik meende bekend te zijn.

„Deze Kamer, zoo ik mij niet bedrieg, hecht aan behoudende beginselen.

„Behoud van hetgeen bestaat.

„Behoud van hetgeen bestaat, zoolang ten opzichte van onze staatswet, als ten opzichte van het openbaar crediet.

„Van onze staatswet. Ik vrees niet dit teedere vraagpunt aan te roeren.

„Ik vermeen, dat de meerderheid van U. E. M. onze staatswet, vooral wanneer men te veel aan de doode letter daarvan blijft hechten, niet voor volmaakt houden, maar echter van oordeel zijn:

„In de eerste plaats, dat, met behoud van de groote beginselen, waarop ons volksbestaan rust, eene herziening van de Grondwet geene bezuiniging van groot belang zou kunnen voortbrengen.

„In de tweede plaats, dat aan zoodanige herziening niet gedacht kan, noch mag worden, op een tijdstip waarin vóór alles de financiën geregeld en het evenwigt tusschen de uitgaven en ontvangsten hersteld behoort te worden.

„In de derde plaats, dat bij de natie geen oogenblik onzekerheid behoort te bestaan, zoolang omtrent de bedoelingen der Regering als omtrent de overtuiging van U. E. M. ten opzichte van deze beide stellingen.

„Ik ben uitgegaan van het denkbeeld, dat deze de beschouwingen zijn der groote meerderheid van U. E. M.; dat U. E. M. in dien zin de behoudende beginselen zijn toegegaan, en dat U. E. M. niet met woorden maar met daden bereid zullen zijn de Regering in de vasthouding daarvan te ondersteu-

men, en dat U. E. M., zulk een plechtanker niet zullen losmaken, ten behoeve van consideratien van minder overwegenden invloed.

„En wat het crediet van den staat betreft: nog klinken in mijne ooren de woorden van zoo velen van U. E. M. ter gelegenheid van de belangrijke beraadslagingen over de conversie-wet:

„Geen staats-bankroet, onder welken vorm dan ook verborgen.

„De Nederlander heeft een eerlijk hart. Zijne beginselen verbieden hem dat na te laten, hetwelk ook dan, wanneer de pligt het hem niet gebod, een wijze staatkunde zou voorschrijven.

„Eene natie, welke nog niet buiten staat is hare verplichtingen na te komen, moet die verplichtingen vervullen, hoe groot dan ook de offers zijn, welke daartoe gevorderd worden.

„Schending van het recht daaromtrent is niet alleen ongeoorloofd, maar uit meer dan één oogpunt hoogst gevaarlijk.

„Ik heb, in verband daarmede, niet onopgemerkt gelaten de bedenkingen in de afdeelingen van deze Kamer ingebracht tegen de voorgestelde korting op de renten, welke, hoezeer door hem, wie ik tijdelijk opvolg, als belasting voorgedragen, echter aanleiding kon geven tot eene andere opvatting dan die, in den geest van welke het voorstel gedaan werd.

„Het erkennen en vasthouden in den boezem dezer Kamer van zoo behoudende beginselen, ook omtrent het crediet van den Staat, schonk mij moed en vertrouwen in de toekomst van het dierbaar Vaderland.

„Daarbij voegde ik in mijne gedachten niet alleen den dikwerf bij U. E. M. te kennen gegeven wensch, die ook de mijne was, om het evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten te herstellen, maar boven alles de ronde en onduubdelzinnige verklaring, welke het voorloopig verslag omtrent de voorgestelde wet van belasting op de inkomsten van vastgoederen, de renten, enz. besluit.

„Daarin zegt de centrale afdeeling, dat zij zich verplicht acht om, als het eenstemming gevoelen harer medeleden, te dezer plaatse de verklaring af te leggen, dat de Kamer met den meesten ernst verlangt om spoedig te geraken tot zoodanige regeling van 's Rijks financiële aangelegenheden, als waardoor de ordelijke gang van zaken verzekerd en het crediet van den Staat bevestigd zal worden. En dat, zoo het onderzoek der aangeboden wets-voordragt al eenig verschil van denkwijze tusschen de Regering en de Kamer heeft doen kennen met opzigt tot de financiële maatregelen, door welke de gewenschte uitkomsten voorbereid en verkregen zouden kunnen worden, dat onderzoek niettemin ook de meest voldoende zekerheid heeft opgeleverd, dat de leden der Kamer met de Regering wenschen samen te werken tot het daarstellen van de middelen, welke het evenwigt tusschen de uitgaven en de ontvangsten herstellen en de gelegenheid zullen doen geboren worden, om op eene krachtdadige wijze de verbetering van ons finantie-wezen voort te zetten en tot stand te brengen.

„Ziet daar, E. M. H., wat mij, die zoo gaarne help medewerken om deze vergadering af dat nut aan het Vaderland te doen toebrengen, waartoe zij in staat is; en die met zoo diep leedgevoel het vruchtbaar zaad nutteloos in den grond zou zien verstikken, — ziet daar wat mij moed schonk, en zoo ik hoop mijne krachten, die anders verre te kort zouden schieten, zal versterken.

„Daarbij komt de vrees, welke mij zwaar drukt; eene bezorgdheid, welke ik niet kan verbergen, en waarop ik reeds nu bij voorraad de oogen van U. E. M. vestig, — de vrees dat deze vergadering uitéén zou gaan, zonder dat er door een krachtig votum van U. E. M. een einde was gemaakt aan al de onzekerheid, welke ontstaan is omtrent het middel, waardoor het verschil tusschen uitgaven en ontvangsten gedekt zal worden:

„Onzekerheid, welke de Regering poogt te doen ophouden door het voorstellen van het beginsel van juist die belasting, ten voordeele van welke zich eene groote meerderheid in deze vergadering op de meest duidelijke wijze heeft verklaard.

„Tot welke verkeerde en met de bedoelingen van U. E. M. geheel en al strijdige opvattingen deze onzekerheid, door de, al is het dan ook onjuiste, voorstelling van eenige voorstanders van bijzondere beschouwingen zou kunnen leiden, — welke gevolgen die voor het crediet van den Staat zou kunnen hebben, behoeft ik hier niet te ontwikkelen.

„De wensch om die te doen ophouden heeft de Regering geleid, en ik vleide mij dat U. E. M., welke die wensch ongetwijfeld deelen, de gelegenheid die zich aanbood om daartoe medetewerken, zouden willen benuttigen.

„Nog eene andere reden moest ons nopen, met eene vaste hand paal en perk aan de onzekerheid te stellen.

„Indien de begrooting in het algemeen, indien, ten gevolge daarvan, de wet op de middelen niet in deze zitting werden vastgesteld, zou daarvan het gevolg zijn, dat hoogstwaarschijnlijk het geheele jaar zal verlopen en wellicht vele maanden van het volgende, eer die vaststelling kan plaats hebben.

„Intusschen is er noch een enig finantieel plan, noch een zoodanige vestiging van ons crediet, welke daarvoor ten grondslag moet liggen, te denken, voor dat blijkt dat men het eens is omtrent het middel van belasting, dat het beste zal zijn.

„Aan het gebruik van den eersten termijn der Belgische schuld, een kapitaal van f 40,000,000 schats, kan voor dien tijd niet gedacht worden.

„Bijna acht maanden zijn er verlopen en nog altijd bevindt zich onze schuldverandering ten laste van België in denzelfden toestand! — Ons Rijk is nog altijd, even als vóór het sluiten van het tractaat, de onmiddellijke schuldeischer, terwijl het sinds lang dit niet meer behoorde te zijn.

„De tweede termijn is niet opvorderbaar, dan zes maanden nadat de met het bedrag van den eersten termijn vernietigde effecten, zullen kunnen worden vertoond.

„En zou er dan nog meer tijd onbenut moeten verloren worden?

„Ik beschouwde het als een heiligen pligt, om ook uit dit oorpunt mede te werken tot het instaan van den eenigen weg, langs welken, in den stand der zaak, alle deze bezwaren van een zoo overwegend gewigt weggenomen zouden worden?

„Ik heb mij, vergun mij dit hier nog bij te voegen, daarbij niet ontveinsd, dat bij sommigen de bedenking zou kunnen oprijzen, dat de minister des Konings, welke de taak op zich nam, slechts *ad interim* aan het hoofd van het departement geplaatst was.

„Maar, E. M. Heeren! die minister, ofschoon in eene interimaire betrekking, is even verantwoordelijk als ieder ander hoofd van departement, wiens betrekking even herroepbaar is, als de zijne.

„De onder zijn ministerie uitgevaardigde wet verbindt den opvolger, welke op die voorwaarde de portefeuille zal moeten aannemen, of zoo deze niet spoedig genoeg moet gevonden worden, verbindt zij hem zelve, om de wet voor te stellen, waarvan het beginsel op zijn voorstel zou zijn aangenomen.

„De minister komt met een bepaald gevoelen omtrent het middel, waardoor de uitgaven moeten gedekt worden, te voorschijn.

„Hij zelf staat aan het hoofd van een departement van algemeen bestuur en is omringd van ambtgenooten, die zijne beschouwingen deelen.

„Ik geloof niet dat een dergelijk bezwaar in een zoo belangrijk oogenblik, waarin hij zelf met der daad een offer brengt, op de beslissing van U. E. M. invloed zal kunnen uitoefenen.

„Ik heb, E. M. H.! tegen de gewoonte aan, de vrijheid genomen, om in een moeijelijk en gewigtig tijdsgericht, in een oogenblik waarin de houding of het besluit van deze achtbare Vergadering van zoo veel gewigt kan zijn, het woord te vragen; ten einde U. E. M. met al wat er, ten opzichte der voorgeslene verandering in het ministerie gebeurd is, met de aanleiding daartoe, zoowel als met de beschouwingen, welke de Regering gelid hebben, bekend te maken.

„U. E. M. zullen, hoop ik, aan mijne beweegredenen recht doen weidervaren, en tevens het standpunt weten te beoordeelen, waarop ik mij geplaatst heb.

„Ik wensch mede te werken tot het behoud van alles wat behouden moet blijven, en zal tot bevordering van het welzijn van Vorst en Volk alles doen, wat mijne zwakke krachten vermogen.

„En wanneer ik op de gevolgen heb gewezen, welke ik wensch vermeden te zien, zal ik, welke ook de uitslag mijner pogingen moge zijn, de op mij rustende pligten vervuld hebben.

„Na het houden van deze rede zijn de beraadslagingen dadelijk voortgezet, en heeft de heer van Hoorn van Burgh het eerst het woord gevoerd. De geschiedenis van 's lands geldmiddelen sedert 1815 schetsende, doet de spreker opmerken, dat er steeds tekorten zijn geweest; dat de schuldenlast en de rente-betaling gedurig zijn vermeerderd; dat de moeijelijkheid, om een politiek evenwigt te onderhouden, op de uitgaven gedurig een verderfelijken invloed heeft uitgeoefend. Gemis aan overeenstemming tusschen Noord- en Zuid-Nederland heeft de Regering genoodzaakt het cijfer der begrooting binnen engere perken te bepalen; hierdoor echter is een kunstmatige toestand ontstaan, en zijn de financiële ontwikkelingen erger geworden; daardoor is men buiten de kennis van den waren stand van zaken geraakt. — De zwakheid der Regering in 1830, de besluiteloosheid der bondgenooten is allerverderfelijkt voor 's lands financiën geweest. Tien jaren van buitengewone krachtsontwikkeling; de stilstand in den handel, welke zich allerwegen heeft geopenboord en ook hier van invloed is geweest, vooral op de koloniale inkomsten, dit alles is als een zamenloop van omstandigheden te beschouwen, welke oorzaken zijn van den kommervollen toestand, waarin zich ons land bevindt. Dezelve is verergerd door de stoutheid en aanhoudende aanvallen waaraan de Regering en de Kamer blootgesteld zijn. Daardoor wordt het vertrouwen verloren, en de Regering in hare middelen tot herstel verlamd. — Het is meer dan tijd, zegt de spreker, dat men, met opoffering van zijne eigene meening, de Regering ondersteune. Dan alleen kunnen de wonden geheeld worden, welke het gevolg zijn van een zamenloop van omstandigheden. — Vervolgens tot de behandeling der in beraadslaging zijnde begrotings-wetten overgaande, zegt de spreker, dat dezelve over het algemeen, met het gemeen overleg der Staten-generaal, naar een stelsel van bezuiniging zijn voorgedragen, dat het uiterste punt bereikt heeft. De Regering heeft blijken gegeven, dat het haar iudicial ernst is om bezuinigingen en duidelijkheid in 's lands financiën in te voeren. Zij heeft getoond vroegere denkbeelden, waaraan zij vast hield, op te offeren. In volgende jaren zou kunnen blijken, waar nog te bezuinigen zou vallen, of waar men wellicht ten dezen reeds te ver gegaan is. Vereenvoudiging is een woord dat in elks mond is. Maar, waarop zou nog te vereenvoudigen vallen? Kan men de Eerste-Kamer, den Raad van State afschaffen? Beide zijn noodzakelijk. Het eerste is een gevolg van elken constitutionelen vorm. Het jaatste een waarborg dat een minister geen maatregel neme in strijd met het algemeen belang. Kan men onze provinciale inrigtingen veranderen? Deze zijn van oude dagteekening. Het zou gevaarlijk wezen, daaraan de hand te slaan. De geschiedenis van 1795 is aanwezig, om dit te staven. Zou op de regterlijke instellingen kunnen vereenvoudigd worden? De rede naar is van dat gevoelen. Hij acht twee geregtschoven voldoende en de suppressie van onderscheidene regbanken mogelijk. De jongste beraadslagingen over dit ontwerp hebben echter aangetoond, dat het gewestelijk belang ook hier eene vereenvoudiging onmogelijk maakt. Een ander punt tot vereenvoudiging willen velen in de afschaffing der zoogenaamde centralisatie zien. Ook de spreker is tegen een overdreven geest van centralisatie, zoowel omdat die in strijd met de Grondwet is, als omdat dezelve tot noodloozen omslag leidt. Edoch, om in een ruimen zin aan provinciale en gemeente-besturen alles te geven, wat nu aan het hoofdbestuur is opgedragen, acht hij zeer gevaarlijk. Daardoor zou alle eenheid weggenomen, de loop der zaken bemoeijelijkt worden. De geschiedenis van het Vaderland heeft geleerd, wat het gevolg is, wanneer de magt aan plaatselijke en gewestelijke besturen wordt verleend. Doch wat is van de hoog opgegevene bezuinigingen, waarvan sommigen gewagen. Er zijn publicisten, die van eene bezuiniging van 8 tot 10 millioenen gewagen. De belastingen zouden worden verminderd, onze schulden afgelost; er zou zelfs eene reservekas gevormd worden. Dit voorwaar klinkt zeer schoon; het zijn echter niet anders dan woorden en begoochelingen. Wij hebben eene begrooting van 70 millioenen. Daarvan gaat af de helft voor rentebetaling; 3 millioenen voor uitgaven bij de Grondwet bepaald; 2 millioenen voor de eeredienst, enz.; zoodat er in het geheel 30 millioenen zijn aangewezen, tot bestrijding der geheele huishouding van Staat. Neemt men nu hiervan de noodige uitgaven voor het krijgs- en zee-wezen, dan blijven er in het geheel 12 millioenen voor het inwendig beheer over, dat is, voor waterwerken, armwezen, pensioenen, ambten, enz. — Neen voorzeker, wanneer men dit alles in het oog houdt, kan er niet meer bezuinigd worden. Ging men daartoe over, dit zou van onberekenbaren invloed zijn op zoo vele huishoudens, die tot armoede zouden vervallen, en waardoor de algemeene ontevredenheid zou vermeerderen. — Wat de middelen betreft, dezelve sluiten met de uitgaven. Er is geen tekort. Wel zullen de aangewezen middelen een onderwerp van nader onderzoek moeten uitmaken; dit zal echter in de eerstvolgende maanden geschieden. Eene verwerping der begrotingswetten zou tot een uitstel leiden, 't welk een staat van onzekerheid zou doen geboren worden, allermoeijelijkt voor de Regering, en waarvan de gevolgen onberekenbaar zijn. De spreker zal hiertoe niet medewerken.

„De heer Verwey-Mejan wijst op het hoogst bedenkelijke van den toestand onzer financiën. Is dit nu zoo in staat van rust en vrede, wat moet er dan gebeuren, wanneer het Europeesch evenwigt mogt worden verbroken, of wanneer ons andere rampen zouden treffen? Hij zegt dit niet, om effect te maken, of om den staat van zaken zwaarder af te schilderen dan die werkelijk is, maar alleen om het denkbeeld levendig te houden, dat de tijd van uitstellen voorbij is; dat de uiterste middelen moeten worden beproefd; dat er terstond met vaste hand moet worden gehandeld. Hoe moeijelijk de stand van zaken intusschen ook zij, dezelve is niet hopeloos. De geschiedenis leert, dat er even duistere tijdsperken zijn geweest, welke men echter door de wijsheid van het voorgeslacht gelukkig is doorgeworfeld. Thans is de armoede bij ons wel toegenomen, maar het vaderland is niet verarmd; steeds is er een nationale rijkdom aanwezig. Alles komt hier maar op aan, dat men radicale middelen van herstel aanwende, en dat men overwege de leus van *nu of nooit*. Het is niet te ontkennen, dat er zekere onrust in de gemoederen aanwezig is; dat er vrees voor de toekomst bestaat. Dit is het gevolg van vroegere gebeurtenissen. Een blind vertrouwen is overgegaan in een blind wantrouwen. Intusschen is het geen wonder dat, na het gebeurde, men ook in het tegenwoordige ministerie geen vertrouwen kan stellen. De tegenwoordige begrooting is in niets beter dan die welke voor twee jaren is voorgedragen. Wat is er gekomen van de vele toegezegde wetten? van die op de militia en schutterij, op het kiesstelsel, op de conflicten? De oude Regering, daargelaten haar stelsel, wist ten minste wat zij wilde; bij haar bestond eenheid. De tegenwoordige gevoelt, dat het stelsel der vorige Regering verouderd is, doch schijnt geen nieuw te durven aannemen, en loopt daardoor gevaar zich de aanhangers van het oude en nieuwe afkeerig te maken.

„Hierna handelende over eene herziening der Grondwet, betwijfelt de spreker het, of dezelve voor de financiën tot die uitkomst zou leiden, welke sommigen zich daarvan voorstellen. Thans tot stand gebracht, zou dezelve ook aan veler wenschen niet voldoen. In den tegenwoordigen toestand onzer financiën en bij de politieke reactie, waarin het land verkeert, is dezelve minder geschikt. Voor het herstel onzer financiën is dezelve ook niet noodig. Daartoe is het genoeg, dat er bij de ministers het eenstemmig denkbeeld aanwezig zij van vereenvoudiging en bezuiniging, niet in het eenvoudige, maar op eene afdoende wijze. Die vastheid en eensgezindheid bestaat er, volgens den spreker, niet.

„Voorts de aanhangige begrooting onderzoekende, oordeelt de spreker, dat er geene verbeterde inrigting der staatsrekening bestaat. De in de laatste dagen ontvangene staten hebben, op poverlakkig gelezen, een goeden indruk gemaakt; maar men kan daarover voor alsnog geen bepaald oordeel uitspreken. Door

dezelve heeft men nog geene regeling van den achterstand, geene wettelijke regeling der speciale fondsen, der domeinen, der pensioenen, enz. — Bovendien, bij de voorgestelde begrootingen worden de uitgaven slechts in schijn door de middelen gedekt. Voor de raming der opbrengst van de nieuwe belasting op de inkomsten, op eene som van f 5,250,000, vindt hij geen grond; en buitendien, alvorens op eenige opbrengst van zoodanige nieuwe belasting te kunnen rekenen, behoort de Kamer de daartoe voortgedragen wet te hebben onderzocht en goedgekeurd. — In de geveene omstandigheden kan de spreker, hoe ongaarne ook, niet dan tot eene verwerping der voordragt besluiten.

„De heer van Heloma beschouwt de voorgedragene staatsbegrooting als te hoog, en meent, dat het onraadzaam is, de natie nieuwe lasten op te leggen. Hij dringt er op aan, dat er andere middelen bij de hand genomen worden, om den staat van 's Rijks geldmiddelen te herstellen. Eene algemeene vereenvoudiging en inkrimping acht hij in de eerste plaats volstrekt noodzakelijk. Hij verlangt de afschaffing van eene noodlooze centralisatie. Zijns bedunkens, is eene herziening der Grondwet onvermijdelijk en dringend noodzakelijk. Orde en rust zullen daardoor niet worden verstoord.

„De heer Boreel meent, dat de behandeling der begrooting, op een oogenblik, dat er geen vaste minister van financiën bestaat, en dat men de middelen niet voorgedragen heeft, om in de uitgaven te voorzien, ontijdig en onraadzaam is. Hij ziet er geen bezwaar in, om de afdoening der begrooting tot de volgende zitting, die op handen is, te verdagen. Hij stemt al dadelijk tegen het eerste hoofdstuk.

„De heer van Nagell treedt in eenige staatkundige beschouwingen, om te betoogen, dat hij het oogenblik ongeschikt acht, om tot eene herziening der Grondwet overtegaan. Hij stemt echter tegen de aanhangige voordragten, omdat de middelen, tot bestrijding der uitgaven, nog niet volledig aan de Kamer zijn onderworpen.

„De heer van Dam deelt gezinsins in het bezwaar, dat er slechts een tijdelijke minister van financiën met de verdediging der begrooting is belast. Het is, zijns bedunkens, voldoende, dat er een minister zij, die voor al de daden, welke door hem verricht worden, verantwoordelijk is. Evenmin deelt hij in de bedenking, dat nu reeds het voorstel van wet nopens eene belasting op de inkomsten voorgedragen zou moeten zijn. Wanneer eenmaal het cijfer der uitgaven zal zijn vastgesteld, zal de Kamer niet achterwege blijven, de Regering de middelen te verschaffen, om dezelve te kunnen bewerkstelligen. Hoedanig nieuwe middelen zullen worden ten uitvoer gelegd, is een punt van nader onderzoek. Hij deelt ook niet in het bezwaar, hetwelk uit het cijfer der begrooting ontleend wordt. Hij gelooft, dat men, zonder den geregelden gang der staats-machinerie te belemmeren, geene verdere bezuinigingen kan invoeren. Hij oordeelt, dat men in sommige opzichten te dien aanzien reeds te verre gegaan is, en hij beschouwt de bezuiniging op het hoofdstuk van oorlog als ondoelmatig en onvoorzigtig. Hij vrees, dat zij, die onophoudelijk op meerdere bezuiniging en vereenvoudiging aandringen, te zeer uit het oog verliezen, dat alleen de rentebetaling der schuld jaarlijks 40 millioenen verslindt, en dat zij niet bedacht zijn, dat men ook door te groote besparingen het onheil van den Staat kan veroorzaken. In 1841 heeft hij dan ook als zijne meening kenbaar gemaakt, dat het verbroken evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven meer door eene uitbreiding der inkomsten, dan door eene vermindering van uitgaven moest worden hersteld. Hij trachtte destijds meerdere vereenvoudiging door eene herziening der Grondwet te verkrijgen. Zijn aandrang daartoe vond in 1841 bij de meerderheid der Kamer geen bijval. Deze wenschte wel vereenvoudigingen, doch durfde of wilde dat middel niet aanwenden. Toen hij zich daarvan had overtuigd, stemde hij voor de begrooting. Inmiddels is het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven al meer en meer verbroken. Bedenkelijker en zorgelijker is het echter, dat ook het evenwigt tusschen de verschillende staatsmagten verbroken is. Vroeger gaf een der tegenwoordige ministers te kennen, dat de Regering steeds hare magt uitbreidde, en de Kamer de hare niet wist te handhaven. Ongelukkig is de zaak thans omgekeerd. De Staten-generaal breiden nu hunne magt uit. De Regering weet de hare niet te handhaven. De verslagen over de begrotings-wetten leveren daarvan het bewijs op. Op iedere bladzijde treft men stellige voorschriften aan, of worden er bevelen uitgevaardigd. De Kamer gelast, beveelt of verlangt. De Staten-generaal maken alzoo het regerend en administratief gezag uit. De Regering geeft in hare antwoorden te kennen, dat zij, op verlangen der Kamer, tot bezuinigingen heeft besloten, ofschoon zij dezelve nadeelig beschouwt voor vele belangen, en alhoewel zij daardoor verplicht wordt, nuttige werken uit te stellen. Behalve op Oorlog, zijn er dan ook bezuinigingen zonder plan en zonder zekerheid ingevoerd. Het zijn niet deze beginselen, welke in een constitutionelen Staat moeten gelden. Het is verre van hem, eenige beschuldiging op de Regering of de Kamer te willen werpen, maar hij schrijft dezen stand van zaken aan den aard onzer staatsinrigting toe. De ministers staan tegenover eene onontbarend Kamer. Op deze wijze wordt het regeren eene onmogelijkheid. Hij kan derhalve in het gevoelen van den tijdelijken minister van financiën niet deelen, dat de tijd tot herziening der Grondwet nog niet gekomen zou zijn. Hij beschouwt dat gevoelen als eene dwaling. De herziening kan met kalme en beradenheid als op plaats hebben. Het is de pligt van eenen opmerkzamen vriend van het vaderland, te waken en te zorgen. Innig en in gemoede is hij overtuigd, dat er, zonder herziening der Grondwet, aan het behoud van het Vaderland niet te denken valt. Men heeft hen, die deze herziening voorstaan, verweten, dat zij den fakkel der tweedragt over het land willen werpen. Hij meent hen, die een ander begrip zijn toegegaan, te moeten waarschuwen, dat zij door het verschuiven van zoodanige herziening geene aanleiding tot onzalige twisten geven. Hij ziet van dusdanige herziening geene grotere bezuinigingen, geen vollig herstel onzer financiën te gemoet, maar daaruit zullen, naar zijne meening, voortvloeijen orde, regelmaat, eenvoudigheid, een krachtig bestuur en bovenal eene tevredene bevolking. Met diep leedwezen heeft hij heden vernomen, dat de Regering de behoefte aan die herziening niet inzicht of erkent. Hij hoopt, dat de lessen van het verledene voor onze Regering niet verloren gegaan zijn. Hij hoopt, dat zij wel overwege, dat het oogenblik, om aan regtmatige wenschen toe te geven, zich maar zeldzaam voordoet. In het belang der Regering zelve en van het geheele Vaderland acht hij zich verplicht tegen de begrooting te stemmen; hij kan niet medewerken tot het bevestigen van eenen staat van zaken, dien hij als noodlottig voor het Vaderland beschouwt.

„De heer van Rappard verklaart zich voor de begrooting. Hij gelooft, dat de meerderheid der Kamer eene algemeene belasting op de inkomsten zal aannemen, waartoe zij zich immers bereid betoond heeft. Eene goedkeuring van de begrotingswet der middelen leidt tot niets anders dan tot de aanneming van het beginsel, terwijl het later aan ieder zal vrijstaan, de billijkheid of regtvaardigheid van het voorstel te onderzoeken. Het sluit ook gezinsins uit, dat men, indien zich andere min bezwarende middelen mogten voordoen, dezelve zal aanwenden. Hij geeft zijn leedwezen te kennen wegens de afbreiding van een staatsdienaar, die aan de vergadering inlichtingen en mededeelingen gedaan heeft, welke zich door eenvoudigheid, klaarheid en waarheid hebben onderscheiden. Het aanwezen van een tijdelijken minister van financiën levert hem geen bezwaar op, vermits toch, als het ware, ieder minister slechts eene tijdelijke betrekking vervult; daar immers de Kroon het recht heeft hem te ontslaan. Hij beschouwt de aanneming der begrooting noodzakelijk, ten einde zekerheid en vastheid in de financiën te brengen. — Eene herziening der Grondwet, op dit oogenblik, acht hij niet wenschelijk, ja gevaarlijk. De staat van 's Rijks geldmiddelen, het erkende tekort van 6½ millioenen over het loopende jaar, laten niet toe, dat men zich thans uitsluitend met staatkundige bespiegelingen bezig houde. Hij vrees, dat eene herziening der Grondwet thans vóór de regeling der geldmiddelen, duur zou worden gekocht.

„De heer van Sasse van Tszelt meent, dat het oogenblik allezins geschikt is, om krachtdadige middelen tot herstel aan te wenden. Eene spoedige herziening der Grondwet is tot dat einde onmisbaar. In het ware belang van den Koning en h

Vaderland zal hij tegen de begroting stemmen, ten einde vóór dat het te laat zal wezen, tot die herziening worde overgegaan.

Het vervolg der beraadslagingen wordt bepaald op morgen ochtend.

Z. K. H. de grootvorst *Michaël* van Rusland, broeder van H. M. onze geëerbiedigde Koningin, is heden in deze residentie aangekomen, en heeft zijnen intrek genomen op 's Konings buitenverblijf aan den Scheveningschen-weg.

Z. Exc. de minister van Staat, *Rochussen*, buitengewoon gezant en volmagtigd minister van Z. M. bij het koninkrijk België, is heden uit deze residentie naar Brussel vertrokken, om zijnen post te aanvaarden.

's GRAVENHAGE, 27 September. In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn de beraadslagingen over de staatsbegroting voortgezet.

De heer *van Rechteren* treedt in een onderzoek van hetgeen er sedert de vaststelling der begroting in September 1841 is voorgevallen. Gelijk destijds maar al te zeer gevreesd werd, zijn er tekorten ontstaan, en is, ten gevolge der voortdurende verhooging der belastingen, de armoede schrikbarend toegenomen. Hij deinst terug voor het leggen van nieuwe lasten op een getrouw en rustig volk, door hetwelk reeds ruim 52 miljoen opgebracht worden. Hij meent, dat er eene vaststelling eener begroting kan te pas komen, zoo lang als de middelen tot bestrijding der uitgaven niet behoorlijk zijn voorgedragen. Hij acht dit in strijd met art. 124 der Grondwet. Hij verlangt, dat de staatshuishouding op een min kostbaren voet worde ingericht; dat tot dit einde de Grondwet worde herzien; dat er bij die herziening echt constitutionele instellingen worden tot stand gebracht; en hij meent, dat, wanneer zoodanige herziening wordt ondernomen met het bepaalde doel, om eene meer zuinige huishouding te verkrijgen, dit de verwachting verre zal overtreffen. Hij verklaart, dat de beginselen, die de Regering bij den aanvang dezer discussien op den voorgrond heeft geplaatst, wat de Grondwet aangaat, nimmer de zijne zullen worden. Hij oordeelt, dat er middelen voorhanden zijn, om zonder verhooging van lasten in den geregelde loop van zaken, gedurende de herziening der Grondwet, te voorzien. Als zoodanig noemt hij op de aflossing van de schuld aan de Handelsmaatschappij, of het gebruik van een deel der belgische inschrijvingen. Naar zijne meening zou de aanneming der begroting de welvaart des lands ten gronde rigten en den weg tot nieuwe tekorten openen. Hij zal tegen de begroting stemmen, in de hoop, dat de waarschuwend stemmen der waarheid tot de Regering mogen doordringen, en dat het eenige middel tot herstel, vóór dat het te laat zij, worde aangewend.

De heer *van den Bosch* meent, dat de belastingen reeds te hoog opgevoerd zijn en niet meer verhoogd kunnen worden. Hij oordeelt, dat er andere en betere middelen voorhanden zijn, om in de behoefte der schatkist te voorzien. Hij beoogt, dat bezuinigingen alléén niet voldoende zijn, om tekorten voor te komen. Sedert jaren heeft men bezuinigd, en nogtans zijn de behoeften der schatkist en de lasten des volks onafgebroken vermeerderd. Zijns bedunkens had men sedert 1839 moeten overgaan tot de aflossing van de schuld aan de Handelsmaatschappij, en had men zich moeten beijveren, om, ter verlichting van den druk der lasten, nieuwe bronnen van bestaan op te sporen. Hij verlangt, dat de uitgaven in gepaste verhouding tot de middelen gebragt worden; dat die middelen naar een bepaald stelsel worden geheven, en dat de welvaart der natie niet meer worde verzwaakt. Door het aanwenden van het door hem aangeduide middel, zullen tekorten worden bestreden en voorkomen, en zal het niet noodig zijn de lasten te verhoogen. Het komt er, zijns inziens, slechts op aan, om gedurende vier jaren door buitengewone middelen in de behoeften der schatkist te voorzien. Daar de aanneming der begroting den tegenwoordigen staat van zaken zal verergeren, kan hij daartoe niet besluiten.

De heer *Menso* doet opmerken, dat de Regering sedert December j. l. belangrijke bezuinigingen op de begroting gemaakt heeft, en dat de groote meerderheid der Kamer, blijkens het algemeen verslag, haar genoegen over die besparingen betuigt heeft. Verdere verminderingen in den tegenwoordigen stand van zaken, zouden groote nadeelen kunnen te weeg brengen. De Regering is ook niet bij magte, om plotselings een geheel nieuw financieel stelsel in te voeren. Hij gelooft, dat het belang des lands medebrengt, door eene eenparige medewerking, de Regering in haren moeijelijken toestand te ondersteunen. Er behoort een blijk van eensgezindheid tusschen de Regering en de vertegenwoordiging te worden gegeven. Op die wijze moet het gemeen overleg worden bevorderd. Hij is alzoo geneigd de begroting aantemen, doch zal, ten aanzien van sommige hoofdstukken, de nadere inlichtingen der ministers afwachten. Hij meent ook te moeten verklaren, dat eene aanneming van de wet der middelen hem niet zou kunnen verbinden, om alle voorstellen, welke later daaruit zouden voortvloeijen, goed te keuren.

De heer *van Rijkevorsel* bestrijdt de meening, dat de beraadslaging over de begroting thans ontijdig zou zijn. Bovendien acht hij het raadzaam, dat de beraadslaging plaats hebbe, omdat de staat van onzekerheid, waarin het Vaderland verkeert, niet langer mag voortduren, dan volstrekt noodzakelijk is. Voorts verklaart hij, dat hij niet wil medewerken, om, door eene afstemming der begroting, eene herziening der Grondwet te bekomen. Hij behoort niet tot degenen, die geene nieuwe belasting willen, maar die van de bedoelde herziening de herstelling van het evenwigt in onze financiën verwachten. Het openen van zulke vooruitzichten acht hij gevaarlijk. Indien er eene herziening moet plaats hebben, behoort deze van de Regering uittegaan, en niet te worden afgezwongen door een weigering van subsidie. Bovendien, eene herziening der Grondwet, vóór de behandeling der begroting, is onmogelijk. Voor het overige erkent hij, dat, ofschoon door de Regering op vele punten bezuinigd is, het staatsbestuur nog te kostbaar en voor vele belangrijke verminderingen vatbaar is. Hij wijst ten dezen op eene vermindering der centralisatie en vereenvoudiging der administratie. Men behoort ook eene te groote mildheid bij het verleenen van wachtgelden en toelagen. De spreker verklaart zich wijders tegen het aangeprezen plan van aflossing der schuld aan de Handelsmaatschappij; daarvan toch is geen ander gevolg te wachten dan hulp voor een paar jaren, terwijl tevens nieuwe leeningen zouden moeten gesloten worden en dus de rentelast weder vermeerderd. Wil men ons financieel-wezen duurzaam vestigen, dan moeten alle leeningen vermeden worden. Eene vermeerdering van middelen moet het gebroken evenwigt herstellen. De nieuwe voorgestelde belasting, alsmede eene billijke conversie, in verband met onze schuldvordering ten laste van België, beschouwt de spreker niet alleen als wenschelijk, maar ook als zeer uitvoerlijk. — Hij dringt er verder op aan, dat de Regering onderscheidene bedenkingen, die in het algemeen verslag zijn opgenomen, in ernstige overweging neme. Daarvoor zal het algemeen overleg bevorderd worden. De bestaande spanning verdwijnen; daardoor zal het vertrouwen meer bevestigd worden, dan door eene herziening der Grondwet, waartoe het oogenblik niet geschikt is. Men moet het kwaad niet zoeken, waar het niet is. Hetzelfde ligt hier in onze geldmiddelen. Door deze met eene vaste hand te regelen, zal men het kwaad herstellen.

De heer *Anemaet* doet hulde aan de Regering voor de bezuinigingen, welke zij op de begroting heeft aangebragt. Hij gelooft echter niet, dat dezelve den hoogst mogelijken trap bereikt hebben. Hij beoogt, dat ons belastingstelsel ongelijkmatig drukt. Hij kan geene begroting goedkeuren, waarvoor de middelen niet zijn aangewezen. Omtrant eene herziening der Grondwet zegt de spreker, dat hij zich daarmede zou kunnen vereenigen, indien het tijdstip daartoe gunstig was. Maar zoodanige herziening zou voor de tegenwoordige begroting niet baten. Hij houdt ook de bestaande Grondwet voor zoo slecht niet, mits zij maar goed worde uitgelegd. — Hij zal tegen het eerste hoofdstuk der begroting stemmen, niet zoo zeer om de bij de Grondwet aangewezen gelden te weigeren, als omdat hetzelfde een deel uitmaakt eener begroting, welke door de middelen niet genoegzaam wordt gedekt.

De heer *Enschede* meent, dat het bewind te reut heeft verlangd, dat de Kamer, welke de begrotingswetten heeft onderzocht, en ten gevolge daarvan aanleiding heeft gegeven tot belangrijke wijzigingen, zich ook voor het einde der zit-

ting ten aanzien van dezelve zal verklaren. Ook hij verklaart, overtuigd te zijn, dat het maatschappelijke verdrag herziening en wijziging behoeft, opdat ook aan de Regering meerdere kracht en zelfstandigheid verzekerd worde; maar hij meent, dat van eene dergelijke wijziging voor het oogenblik geene afdoende bezuiniging kan worden verwacht, en dat, zoolang de geldelijke aangelegenheden niet zijn geregeld, aan geene herziening der Grondwet kan worden gedacht. Hij acht derhalve eene afstemming in massa, om daardoor de Regering tot eene herziening te dwingen, hoogst ongeraden. Naar zijn inzien kan men ook op de voorgestelde uitgaven thans geene noemenswaardige inkrimpingen meer vorderen en verkrijgen, zonder het bestuur, het krediet, de defensie, de dierbaarste belangen van den Staat in de waagschaal te stellen. Hij acht het allezins te wenschen, dat aan den onzinnigen kreet, van nog vele miljoenen aan de landmagt te onthouden, en daardoor het leger te bederven, het oor niet worde geleend, en men behoort zich uit dien hoofde voor eene afstemming in massa te wachten; maar men moet, overgaande tot de overweging der bijzonderheden, goedkeuren, wat daarvoor vatbaar is, en daardoor de Regering die kracht geven, welke zij grootelijks behoeft, om het krediet te schragen. Omtrant de keuze der gevorderde middelen, om in de bestaande behoeften te voorzien, heeft hij zich zijne gevoelens voorbehouden.

De heeren *Schooneveld*, *Tromp*, *de Man* en *van Panhuys* hebben de behandeling der begroting op dit oogenblik voor ontijdig en onraadzaam gehouden. De heeren *Uytwerf*, *Sterling* en *Luijben* hebben een tegenovergesteld gevoelen ontwikkeld, en zullen voor het eerste hoofdstuk stemmen.

Het vervolg der beraadslaging wordt bepaald op morgen. AMSTERDAM, 27 September. Gisteren hebben de prijzen der binnenl. fondsen zich gedeeltelijk hersteld van de daling van eergisteren. De 2½ pc. met vele koopers, 53½, 54; 5 pc. 100½. Handelm. 132 ½.

Heden was de beurs op nieuw zeer slaauw, waartoe ook de lagere fransche merken medewerkten. De 2½ pc. daalden weder tot 52½ ½; 5 pc. 99½; O. I. 98½; syndic. 92½. Handelm. 131½. — Ook de buitenl. fondsen waren slaauw.

HAARLEM, 26 September. De dagbladen van de Kaap de Goede Hoop, loopende tot den 16ten Junij j. l., melden, dat de strooptogten der Kaffers op het gebied der kolonie en de klagen der kolonisten over de gedurige rooverijen, waaraan zij blootgesteld waren, eindelijk het bewind hebben bewogen, om krachtadige maatregelen te nemen. Omstreeks 600 man ondersteund door een zeker aantal vrijwilligers en eenige benden bevriende Kaffers, zijn met het noodige geschut naar de grenzen opgetrokken, om de oproerige Kaffers, die aangevoerd worden door zekeren *Tola*, te tuchtigen en het door hen weggevoerde vee terug te halen. Vermits genoemd opgeroofd eene vrij aanzienlijke magt onder zijne bevelen had, dacht men, dat het tot bloedige gevechten zou komen, en nademaal de grens-districten, door het oprukken der troepen, in verdedigings-middelen ontbloot waren, vreesde men voor nieuwe invallen van andere Kaffer-stammen.

Voorts wordt in de genoemde dagbladen gemeld, dat het nederlandsche schip *Brazile*, aan boord hebbende 16 passagiers, waaronder een hervormd leeraar met zijne echtgenote, die voornemens waren zich te Port-Natal te vestigen, aldaar uit Rotterdam was aangekomen. De komst van dit vaartuig had onder de uitgewekene Boeren eenige beweging veroorzaakt, en de britsche bevelhebber, majoor *Smith*, had dien ten gevolge terstond gelast, dat het schip de haven zou veraten, en den kapitein, benevens den supercargo *Smellekamp*, in verzekerde bewaring doen stellen. Onder de dwaze geruchten, die bij de aankomst van de *Brazile* onder de uitgewekene verspreid waren, behoorde ook, dat de prins *van Oranje* zich aan boord bevond.

AMSTERDAM, 26 September. Den 25ten dezer zijn in Texel binnengekomen Manning van Londen, Bakker van Hull, Todd van Seaham, Daniëls en Christensen, beide van Drammen; niets uitgezeld; de wind n. n. w.

Volgens bericht van het Nieuwediep van 25 Sept., is dien namiddag in het Zuidgerag strand eene noordsche bark, volgens rapport genaamd *Vesta*, door kapr. Dekker, van Batavia in Texel binnen, is 5 Aug. op 2° n. b. en 24° 15' w. l. gepraaid het schip *Middelburg*, kapr. Roderkerk, van Middelburg naar Batavia.

Door kapr. Eddes, van Leverpool te Rotterdam aangekomen, is 10 Sept. bij Lezard gepraaid het schip *de Stad Zierikzee*, kapr. Hoek, van Zierikzee naar Batavia.

Door kapr. Douwes, van Cardiff te Dordrecht aangekomen, is 6 Sept. bij Goudstaart gepraaid het schip *de Cornelissen*, kapr. Veenstra, van Amsterdam naar Batavia.

Bij Haderslevan is gestrand en zal vermoedelijk met de lading weg zijn, het schip *Margaretha*, kapr. Nieboer, van Haderslevan naar Amsterdam. Den 7den Aug. is op 11° 4' z. b. en 12° 12' w. l. gepraaid het schip *Royal Saxon*, kapr. Lodge, van Batavia naar Rotterdam.

Te Suriname is aangekomen het schip *Nathalie*, kapr. Nielsen, te Genua Meiler; te Noirmoutier Beck, alle 3 van Amsterdam. Te Naptes de Grooth van Rotterdam.

AMSTERDAM, 26 September. Voor 21 dezer zijn Deal gepasseerd de schepen *Independence*, kapr. de Wilde, van Antwerpen naar Bahia, *Lesseliers*, kapr. Henrichsen, van Antwerpen naar Bristol, *Flora*, kapr. Hooge, van Hamburg naar de Kaap de Goede Hoop en Singapore en *Uilda*, kapr. Hall, van China en Batavia naar Gothenburg.

Den 18den Sept. was op de hoogte van Noord-Voorland het schip *Arien Brouwer*, kapr. de Boer, van Amsterdam naar Genua.

AMSTERDAM, 27 September. Den 26ten dezer zijn in Texel binnengekomen Wilburne en Williams, beide van Sunderland, Colledge van Newcastle, Gloppe van Bergen; gisteren nog: Sellars van Sunderland, en uitgezeld Stegenga naar Londen; de wind n. n. w.

Te Helvoet zijn aangekomen Davidson van Glasgow, Boxer, Dunlop (st.), Halliday en Storey, alle 4 van Londen, Malony van Hull, Robinson van Sunderland, Hoveling, Grimm en Temple, alle 3 van Newcastle, Reed van Berwiche, Wilson, Lennox, Littlejohn, Pease, Disham, Creighton en Scriver, alle 7 van Grangemouth, Brown van Kirkaldy, Brock en Langhenrichs, beide van Archangel, Huisman van Libau. Te Brielle Thomas van Dantzig.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN. Table with columns for dates (26 Sept., 27 Sept.) and various financial instruments like Werk. sch., Dito 5 pc., Amortisatie, etc.

[De binnenl. fondsen heden zeer slaauw, ten gevolge deels van de beraadslaging over de begroting, deels van de lagere merken uit Parijs. De 2½ pc. daalde tot 52½ en bleef op 't laast 52½; 5 pc. 99, 1, 1; O. I. 98½, 1, 1; syndic. 92½, 1, 1. — Onder de buitenl. fondsen de 4 pc. Rusland zeer slaauw; bij 110 e. 90½, 90, 90; S. i. e. g. l. 89½, 1, 1; Portugal met vele verwoopers, 43½, 1, 1. Spanje aangevonden, 17½, 1, 1. Nieuwe-Braziliaanen 74, 75.]

Prijzen der Granen te Amsterdam, 27 September 1843. Tarwe (prijs), 130 b. Pools f 285; 128 o. Zeeuws. f 255; 120 ger. Voorlands f 190. Rogge (in een doen) 120, 122 Pniss. f 172, f 183; 116 gedroogde f 160. Boekweit (in een doen) 119 Nijkerk. f 168. Haver en Garst (zonder mandel). Koolzaad (in een doent) Groning. f 303; 9 van April f 354; 9 van September en October f 342.

— De middelrijzen der inlandse granen, voor het geheele Rijk, van 20 Augustus tot en met 19 September j. l., zijn geweest, per mad tarwe f 7,67; rogge f 5,53; boekweit f 5,89; gerst f 4,03; haid f 2,32; ongep. spelt f 3,25. Weshalve, gedurende de maand October, de regten op den in- en uitvoer zullen bedragen, per mad: invoer: tarwe

f 1; rogge 30 c.; boekweit 30 c.; gerst en hout 50 c.; haver 75 c.; ongep. spelt 50 c.; de uitvoer van al deze graansorten vrij.

Prijzen der Olie te Amsterdam, 27 September 1843. Raapolie in een doen, ord. cond. f 34½, vliegend f 33½, on leverig op 't laast aangenamer; p° Oct. f 33½ a f 33½; p° Nov. f 33½ a f 33½; p° Dec. f 33½; p° Mei 1844 f 34½. Lijnolie ord. f 36½, vliegend f 35½. Hennepolie ord. cond. f 37.

190ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ. Trekking der vijfde klasse. 27ste Lijst. No. 12159, een prijs van f 10,000, en eene premie van f 25000. No. 11892, een prijs van f 1000. 28ste Lijst. No. 9554 en 5499, ieder een prijs van f 1000. 29ste Lijst. No. 2252 en 3235, ieder een prijs van f 1000. 30ste Lijst. No. 21602, een prijs van f 1000.

HELDER, 26 September. Gister namiddag omstreeks 4 ure kwam het Noordsche Barkschip *Festa*, gevoerd door kapitein C. Thorsen, geladen met hout, met eenen loods aan boord en geadsiseerd door eenen roenlandschen sloep met zeven manschappen, met noordnoordwesten wind en buijg weder het gat van Texel binnen, en had het ongeluk door het breken van een der schoten, ten gevolge waarvan het schip weigerde te wenden en door het breken van het anker, dat terstond daarop werd uitgeworpen, op omstreeks een half uur afstands ten zuiden van Huisduinen op strand te vervallen.

De manschappen der equipage en die, welke zich ter assistentie bij en op het schip bevonden, verkeerden dadelijk in het grootste levensgevaar, zoodat terstond aanstalten werden gemaakt om de reddingboot naar de plaats des ongeluks te voeren. Voordat dit echter geschied was, besloten vijf mannen van de groenlandsche sloep voor eigen leven beducht, te trachten den wal te bereiken, welke in het werk gestelde poging dermate ongelukkig uitviel, dat de sloep in de branding omsloeg en deze vijf menschen in de golven werden geworpen. In dit oogenblik gevaarlijk oogenblik, voordat nog voldoende middelen ter redding waren aangebragt, namen een twintigtal aan strand staande ooggetuigen van dit zijingwekkend ongeval, het maanmoedig besluit eene poging tot redding te doen, waartoe zij elkander de hand reikten en alzoo eene lijn vonden, waarvan het ene einde aan strand bleef en het andere zoo ver mogelijk in de branding werd gevoerd om riemen en touwen aan de mer den dood worstelende bootsgezellen toe te reiken, door welk middel men het geluk had alle in zee gevallen mannen aan de golven te ontrukken en behouden aan wal te brengen, wordende twee derzelven geheel bewusteloos aan wal gedragen.

Nadat vervolgens de reddingboot was aangekomen, werd dezelve met zeven kloeke mannen, aangevoerd door schipper *Anne Arends van den Berg*, bemand, aan welke het met de grootste inspanning gelukte in twee reizen een gedeelte der equipage, in het geheel sterk dertien man, benevens den loods, behouden aan wal te brengen.

Daar, na dit verrigt te hebben, de bootslieden zeer waren vermoeid, besloot men om eene derde reis met andere manschappen te doen, welke zich daartoe gereedelijk aanboden, en welke op deze laatste reis he overig gedeelte der equipage, benevens nog twee man van de groenlandsche sloep, behouden aan wal bragten, weshalve men bij het voormelde ongeluk geen enkel menschenleven te betreuren heeft.

De menschlievenheid en edele verachting van eigen gevaar bij den nood van anderen, waarvan het Huisduinsche strand reeds zoo dikwerf getuige was en welke bij deze gelegenheid weder zoo schitterend is gebleken, verdient den grootsten lof; terwijl tevens eere verdient te worden gegeven aan de zoo nuttige inrigtingen der maatschappij tot redding van schipbreukelingen, zonder welke reddingsoostellen hoogst waarschijnlijk weder een aantal thans geredde menschen het leven zouden hebben verloren.

* * De beneficiaire Erfgenamen van wijlen ANTHONY VAN LEEUWEN, te Haarlem gewoond hebbende en aldaar overleden, roepen bij dezen ter voldoening aan Artikel 1082 van het Burgerlijk Wetboek op, de bekende en onbekende Schuldeischers zoo van gemelde wijlen ANTHONY VAN LEEUWEN, als van de gemeenschap tusschen hem en zijne nagelatene Weduwe PETRONELLA JOHANNA BROUWER, bestaen hebbende, om, van af den 1den tot en met den 13den October dezes jaars, des voormiddags, ten Kantore van hunne speciale gemachtigde P. ENGESMET, in de Kruisstraat te Haarlem, inzage te nemen van de Rekening en Verantwoording wegens gemelde Boedel en Nalatenschap, welke als dan door of namens de beneficiaire Erfgenamen voornoemd, aan de Schuldeischers zal worden gedaan, zullende vervolgens indien er geen verzet heeft plaats gehad, na den 15den October eerstkomende, worden overgegaan tot de betaling der onderscheidene zoo bevoorregte als concurrente schuldvorderingen, laatstgemelde voor zoo verre het bedrag van den Boedel en Nalatenschap toereikende zal zijn.

* * De Schuldeischers en Schuldenaren van wijlen den Heer PIETER GROOT, gewoond hebbende en overleden te Zwaag, worden verzocht zich vóór of op den 15den October 1843, aantemelden, bij den Heer B. MEISSEN te Westerblokker, als Mede-Executeur Testamentair, of ten Kantore van den Notaris LIPPITS, aan de Botermarkt, te Hoorn.

* * De genen welke iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen WILLEM WONDERGEM, in leven Broodbakker en Winkler in de Gemeente Cortgene, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen vóór den 15den October 1843, ten Kantore van den Notaris J. W. VADER, te Cortgene. Brieven franco.

* * Een GOVERNEUR, wensch geplaatst te worden. Hij onderwijst vier Talen, heeft goede Getuigschritten en vraagt f 300 Salaris. Brieven franco, Lr. Z., bij den Boekhandelaar A. J. VAN DEN SIGTENHORST, te Deventer.

* * Bij een Genees-, Heel- en Verloskundige, in een der fraaiste en bevolkrijkste Dorpen der Prov. Noord-Brabant, wordt ouder billijke voorwaarden gevraagd, een LEERLING, van de R. K. Godsdienst, zullende des verkiezende ook Les in de *Latijsche Taal* gegeven worden. Brieven franco, onder Lt. X. bij den Boekhandelaar H. HORNEER, te Gorinchem.

* * In een Apotheek te Amsterdam, vraagt men tegen November een BEDIENDE, van de Protestantsche Godsdienst. Adres met franco Briefjes onder Letter P., bij J. H. en G. VAN HETEREN, Boekverkoopers in de Hartenstraat, No. 15 te Amsterdam.

* * Men verlangt tegen 10 November aanstaande: Een APOTHEKERS-BEDIENDE, van de Protestantsche Godsdienst, die de beste bewijzen van goed en zedelijk gedrag en bekwaamheden kan overleggen. Iemand hierop reflecterende, vervoegte zich met franco Brieven, onder Letter A, bij den Boekdrukker J. F. THIEME, te Nijmegen.

* * Een Heel- en Vroedmeester in eene der Steden van Zuid-Holland, bij wien gelegenheid is tot theoretische en praktische vorming (de laatste door eene uitgebreide Armen practijk) vraagt eenen LEERLING, niet beneden de 16 jaren, met of zonder inwoning. Adres met franco Brieven onder Letter A, bij den Boekhandelaar H. V. VAN GOGH, te Rotterdam.

* * Een Koek- en Banketbakkers-Leerling, oud 17 jaar, van de R. Catholijke Godsdienst, en ruim 3 jaar bij dit vak is werkzaam geweest, en van goede getuigschritten voorzien, zag zich gaarne weder zoodanig geplaatst als TWEDE BEDIENDE, tegen 1 November eerstkomende. Adres met franco Brieven, onder Letter A., bij PH. HOUTKOP, Stads-Drukker te Hoorn.

* * De Ondergeteekende, Directeur der ONDERLINGE BRAND-WAARBORG-MAATSCHAPPIJEN, gevestigd te Arnhem, berigt hiernede aan de belanghebbenden, dat, na het overlijden van den Heer Hendrik Cramer, krachtens overeenkomst in der tijd, door dien Heer met den Ondergeteekende gesloten, het beheer van deze Maatschappijen uitsluitend op den Ondergeteekende is overgegaan.

Arnhem, ANDRÉ DE LA PORTE. 17 September 1843.

* * A A N B E S T E D I N G. D. Commissie tot den aanleg van eenen MAC ADAMWEG, tusschen de Steden Sneek en Bolsward, zal op Maandag den 6den October 1843, des voormiddags ten 11 ure, op het Raadhuis te Sneek, bij inschrijving en op d a a b e steden.

Het leggen van de AARDEBAAN voor de zelve Weg, over eene lengte van 9174 Eden, met het maken der daar in benoedigde HOUTEN POMPEN, benevens een STEENEN-DUIKER.

De Bestekken liggen ter lezi g, te Leenwarden, in de *Valk*, de *Phoenix*, de *nieuwe Doelen*, en in het *Wapen van Friesland*; te Harlingen, in de *Makkummer Wagen* en in het *Heeren-Ligement*; te Sneek, in de *Stad Munster*; te Bolsward, in de *Wijnberg*; te Dockum, in de *Posthoorn* en in het *Wapen van Amsterdam* bij de *Woudport*; te Kollm, in de *Roskam*; te Hindeloopen, in de *Zwaan*; te Makkum, in de *Prins*; te Stavoren, in de *Stads Herberg*; te Lemmer, in de *Wildeman*; te Oldeboorn, in het *Land elvaren*; te Buitenpost, bij de *Wed. Wadman*; te Stro bos

in de *Vriessche Herberg*; te Heerenveen, in het *Heeren-Logement*; te Gorredijk, in de *Koornbeurs* en te Sliedrecht, in het *Regthuis*.

De aanwijzing op het terrein zal geschieden op Donderdag den 5den October 1843, een aanvang nemende 's morgens 9 uur, bij de Noorderpoort der Stad Sneek.

Burgemeester en Wethouders der Stad PURMERENDE, adverteren bij deze, dat op de aanstaande NAJAARSMARKT, beginnende Maandag den 16den October eerstkomende, niet zullen worden toegelaten eenige *Rijffelaars* of andere *Dobbelspelen*, als zullende bij hunne aankomst, dadelijk door de Dienaren van Politie de Stad worden uitgeleid; terwijl met de *Bedelaren* zal worden gehandeld naar de strikte letter der te dien opzichte bestaande verordeningen; wordende de *Veehandelaars* en andere *Kooplieden*, mits behoorlijk *Ge-patenteerd*, verzocht deze Jaarmarkt met hunne tegenwoordig-te begunstigen. Burgemeester en Wethouders voornoemd, **Purmerende**, S. DE VRIE S.

den 25ten September Ter ordonnantie van dezelve, 1843. J. EYKEN, Secret.

KOLF-PARTIJ, in het *Locaal Harmonica*, in de Lombardsteeg te Alkmaar, op Donderdag den 5den October 1843.

De Ondergeteekende, Eigenaar van bovengenoemd *Locaal*, berigt door deze, dat op meergemelden dag in voorszgd *Locaal* zal worden gehouden: Eene *KOLF-PARTIJ*, en wel des morgens ten 11 ure een aanvang nemende, tot prijs zal zijn een modern stuk gewerkt *ZILVER*, met bijvoeging van eene *PREMIE*. Hij vleit zich dat de Bediening en de gevraagd wordende *ververschingen*, de algemeene goedkeuring zullen verwerven. **P. A. WALRAVEN**.

De ondergeteekende de *Houtzaagmolen der Strooijonker*, nabij Alkmaar, van den Heer A. GRAFTDIJK Az., gekocht hebbende, continueerd met loonzagen, zich tevens aanbevelende tot het leveren van gezaagde en andere *Noordsche HOUT-WAREN*, waarvan aan gemelde *Molen*, alsmede aan zijne *Houtkooprij* te *Purmerende* eene ruime sortering zal voorhanden zijn. **W. ZADEITS**.

Purmerende, September 1843.

De Ondergeteekende berigt zijne geëerde Begünstigers, dat hij voorzien is van een mooi assortiment *CARZELLAMPEN*, van de besten kwaliteit, alsmede veele andere soorten van *Engelsche* en *Fransche HANG- en TAFELLAMPEN*, benevens veele soorten van beste *GELAKTE GOEDEREN*, alles tot de minste prijzen. **J. DE NOBEL**.

Blikslager en Lampenmaker, Langeveerstraat te Haarlem.

VERGUNNING tot de *JAGT* te Bergen bij Alkmaar, kan van 2 October 1843 bekomen worden. Men vervoege zich daartoe bij *JAN WEIJERS*, Opzigtter op het Hof, aldaar.

Men vraagt tegen November aanstaande voor twee *Juf-vrouwen* uit den fatsoenlijken stand, van d' *Protestantsche Godsdienst*, van eigen *Beddegoed* en *Beddellinnen* voorzien, *KOST-INWONING*, *BEWASSCHING*, *VUUR* en *LICHT*, benevens het genot van eene vrije *KAMER*, tegen betaling van *f 150* in het jaar, met aanbidding in de *Huishouding* behulpzaam te zijn, liefst in zulk een plaatsje, waar met *Naaijen* en *Breijen* nog iets te verdienen zoude kunnen zijn. Adres met *gefrankeerde Brieven* onder Letters A. Z., bij den *Boekhandelaar* W. C. WANSLEVEN, te Zutphen.

Door aanhoudende ziekten, wordt, in een der *Zuid-Hollandsche Steden*, op aannemelijke voorwaarden, in *HUUR* aangeboden: Eene beklante *WINKEL-AFFAIRE*, in *Boter, Kaas, Grutterswaren* enz., welke *Affaire* sedert onheugelijke jaren bestaat. Bij voorkeur zoude men deze *verdoeren* aan jonggehuwde lieden of een klein *Huisgezin*, dewijl de eigenaar gaarne *provisioneel* een gedeelte van het *Pand* wilde blijven bewonen. *Brieven franco*, onder Letter M, bij den *Boekverkooper* J. C. ESTOR Jr., te 's Gravenhage.

Door vertrek naar elders, wordt tegen 1 Mei 1844 te *HUUR* aangeboden: Een voor 5 jaren nieuw gebouwd *HUIS*, waarin 7 *Kamers*, *Keuken*, *Kelder*, *Meiden*- en *Mangelkamer*, benevens *Waschhuys*, ruime *Droog- en Turfzolder*, met groote *Moestuin* en *Boschje*, gelegen in het *Dorp Vorden*, nabij *Zutphen*. Adres met *gefrankeerde Brieven* onder de Letter G, bij den *Boekhandelaar* F. C. OEFFELMAN, te Zutphen.

TE HUUR OF TE KOOP

In het *Dorp Apeldoorn*, Provincie *Gelderland*: Een, op een van de aangenaamste punten van hetzelfde, aan eenen der *Straatwegen* gelegen, zeer logeal *HEEREN-HUIS*, waarin zes, deels behangene en met *Stookplaatsen* voorziene *Kamers*, ruime *Keuken* en *Kelder*, goede *Zolder* met afgeschotene *Ver-trekken*, benevens eene met *exquise Vruchtboomen* beplanten en welonderhouden *Moestuin* en *Engelschen Aanleg* door eenen helderen *Beek* besproeid. Te bevragen in *persoon* of met *franco Brieven*, bij J. WOLBRINK BUITENHUIS, Mr. Timmerman te Apeldoorn.

In *Wageningen* wordt te *Huur* of te *Koop* gevraagd, eene *HUIZINGE* of *BENEDEN-HUIZINGE*, geschikt tot uitoefening eener *zindelijke Affaire*, aan de *Hoogstraat* of andere goede stand. Opgave der voorwaarden, huurprijs en aanwijzing van het *Perceel*, *franco*, bij den Heer I. J. DE GROOT, te Wageningen.

Bij toeval, *UIT DE HAND TE KOOP*: Een *HUIS* en *ERVE*, waar in een *Garen- en Band-winkel* uitgeoefend wordt, (niet de voorhanden zijnde *Goederen*, tegen *Fabrieksprijs* overnemen), welke een *Burger* bestaan oplevert. *Gedagidgen* gelieven zich te *Adresseren*, met *franco Brieven*, onder Letters E. S., aan de *Boek- en Steen-Drukkers* MET & MEYLINK, te Haarlem.

UIT DE HAND TE KOOP, in eene der *Noord-Hollandsche Steden*, eene tot heden met goed gevolg gedreven wordende *LEERLOOIJERIJ*, met de daarbij behoorende *GEBOUWEN* en *17 KUIPEN*. De *Kooper* kan, des goedvindende, een derde gedeelte der *Koopenningen* tegen eene bij den *verkoop* te bepalende wijze van *aflossing* en vijf percent jaarlijksche *Interessen* op dezelve *gevestigd* houden. Nadere *inlichtingen* zijn in *persoon* of *franco Brieven*, te bekomen ten Kantore van den *Notaris* C. H. ZOUTMAAT BRUGMAN, te Edam.

UIT DE HAND TE KOOP, te *Maarsseveen* nabij *Maarsse*, het aangename *BUITEN-VERBLIJF MARIENHOF*, met deszelfs *Plantsoenen*, *Tuinen*, *Boomgaard*, *Wel-* en *Regenwaterspompen*, *Broeikribben*, *fraaije Koepel*, *Stal*, *Koetsen* *Mangelhuys*, *Oranjerie*, *Tuinmans-Woning* en *Menagerie*. Te bevragen bij A. VAN ZONNENBERG, Mr. Metselaar te *Maarsse*.

BUITENGEWONE GELEGENHEID

Door sterfgeval wordt *UIT DE HAND TE KOOP* aangeboden: Eene zeer florissante welbekende en winstgevend *AF-FAIRE* in *Byjouterien*, *Galanterien*, *Pendules* enz., met den *Stand*, alle de voorhandene *Goederen*, en het voor die *Affaire* *expres* ingerige en onlangs geheel nieuw *vertimmerd HUIS*, staande op den besten stand in een der *voornaamste* *Steden* van de *Provincie Overijssel*. Adres met *franco Brieven* onder Letter X, bij J. P. HOUTMAN, in de *Minderbroederstraat* No. 269, te *Utrecht*.

Door verandering van stand wordt op eene der *volkrijkste* *standen* binnen *Rotterdam*, tegen *primo Februarij*, een *nette* en *welingerige Affaire* in *DROGERIJEN* en *VERF-WAREN* aangeboden, met het *Huis* er bij in *Huur*. Adres met *gefrankeerde Brieven* onder Letter L, bij de *Boekhandelaars* *Wed. Ph. TUINZING* en *ZOON*, aldaar.

Door toeval *UIT DE HAND TE KOOP*: Een extra goed weltoegevend *Maghonijhout KABINET-ORGEL*, met *Antiek Front*. *Discant-Prestant* heeft 8, *Holpijp* 8, *Gems-hoorn* 4, *Octaaf* 2, *Kwint* 1½ en *Tramulant-Bas*. *Holpijp* 8, *Fluit* 4, *Octaaf* 2, *Kwint* 1½, *Nasthoorn* 1 en *Ventiel*. Adres bij de *Boekverkoopers* *MARLOF & ZOON*, te *Amsterdam*, op het *Rokin*, bij de *Beursteeg*, onder *Lt. B. M. Brieven franco*.

G. W. WESSELING en J. WESSELING Hz., zullen op *Maandag* den 2den *October* 1843, des *namiddags* ten half drie ure, te *Amsterdam* in de *Witte Zwaan*, op den *Nieuwendijk* presenteren te *verkoopen*: Eene extra mooie *nieuw* aangekomen partij *Greenen* en *Vuren*, *Dramsche* en *Bijhavensche Riga*, *Narva* en *Dantziger Balken*, *Wijburger*, *Fredrikhavensche* en *Noordsche Deelen*, *Oostrisoesche* en *Arendahlsche Juffers*, *Ellens*, *Stolpen*, *Maatbalken* en *Barkoenen*, *Narva Sparren*, een partijje *Memelsch Eikenhout*, *Americaansche Pijpen*- en *Oxhoofd Duigen* en andere *HOUT-WAREN*, liggende in de *Binnenkant* en op de *Wal*.

G. J. KOOPMAN, Th. REICHEL en W. C. DE BOSSON, zullen op *Maandag* den 2den *October* 1843, des *namiddags* ten twaalf ure, te *Amsterdam*, in de *Brakke Grond*, in de *Nes*, presenteren te *verkoopen*: Extra mooie, *nieuw* aangekomen *Bijhavensche NOORDSCHE Balken*, *Ellens*, *Juffers*, *Kolders*, *Eikenhout* en *Deelen*, *KROON Riga*- en *Dantziger Balken* en *Molenroeden*, *Vuren* en *Greenen Narva-Balken* en *Sparren* en andere *HOUTWAREN*. Liggende in de *Oude Schans* en verder volgens *Notitiën*, welke aan het *Kantoor* van *ALTUIS & COMP.*, te *verkoopen* zijn.

VERKOOPING te *Haarlem*, op de *Botermarkt*, op *Donderdag* 5 *October* 1843, des *morgens* ten elf ure, bestaende in eene zeer groote partij *AFBRAAK*, *Kozijnen*, *Balken*, *Deelen* en *Schotwerk*, benevens *Kozijnen* met *dubbelde Glas-Deuren*, twee *Uitsteekkasten*, eene groote partij *Marmen* en *Hardsteenen Stoopsteenen*, een groote *Metalen Bel*, twee *Pompen*, een *dubbelde* en een *enkelde Pomp*, eenige *Spiegel-ruiten* en eenig *Ijzerwerk*, en verders wat er meer te *Koop* zal worden *gepresenteerd*. Daags te *voren* voor een ieder te *zien*.

WILLIGE VERKOOPING VAN MEUBILAIRE GOEDEREN ENZ.

Op *Dingsdag* en *Woensdag* den 24sten en 25sten *October* 1843, des *voormiddags* ten 9 ure, voor het *huis* bewoond geweest door nu wijlen *Mejufvrouw M. H. KOOPMAN-SCHAP*, *Weduwe* den Heer J. VAN *BLARCUM*, te *Ankeveen*, No. 52, zal door het *ministerie* van den *openbaren Ambtenaar AART JACOB CROLL*, *Notaris* in de geheele *uitgestrektheid* van het *Arrondissement Amsterdam*, ter *stand-plaats Weesp*, in het *openbaar* worden *verkocht*: Eene partij *extra zindelijke*, *welgeconserveerde MEUBELLEN*, 2 *Ijzeren Geldkisten*, *echte Japansche*, *Fransche*, *oude blaauwe* en andere *Porcelainen*, *Galanterien*, *Kristal-*, *Lak-*, *Glas-*, *Engelsche* en *ruw Aardewerken*, *onderscheidene extra zindelijke welge-vurde Bedden* met hun *Toebehooren*, *Paardenhare* en andere *Matrassen*, *Chitsen*, *Katoenen*- en *Wollen-Dekens*, *Glasgor-dijnen*, *Vloerkleeden*, *Kapotten*, *Ganglooper*, *Bedkleedjes* en *Matten*, veel *extra zwaar Koper-*, *Tin-*, *Ijzer-* en *Blikwerk*, een goed *onderhouden Wagente* voor 4 *Personen*, met *lange Boom* en *Lamoen*, een *fraai geschilderde Caricle* en een *Stortkar* en *laatstelijk eenige Boeken*.

Alles *nagelaten* door *genoemde Mejufvrouw M. H. Koop-manschap*, *Weduwe* den Heer J. van *Blaricum*; de *Goede-ren* zullen *Zaterdag* en *Maandag* vóór de *verkooping*, van des *voormiddags* 10 tot des *namiddags* 3 ure, voor een ieder te *zien* zijn; terwijl de *Catalogus* in *tijds* *verkoijbaar* zal zijn (à 10 *Cents* ten behoeven der *Armen*) ten *Kantore* van den *Notaris Croll*, aan het *Amsterdamsche Buitenveer*, No. 67, te *Weesp* voornoemd.

WEST-INDISCHE HUIDEN-VEILING.

A. F. PFLUGHAUPT, B. H. TIMMER BZN. en J. H. HIENFELD, *Makelaars*, zullen op *Woensdag* den 25sten *October* 1843, des *avonds* ten zes ure, in de *Brakke Grond*, in de *Nes*, te *Amsterdam*, *verkoopen*: Ca. 45,000 stuks *Bu-nos-Ayres*, *Montevideo* en *Rio Grande* gedroogde en *ge-zoutne OSSEN- en KOE-HUIDEN*, waaronder zeer schoone *Assortimenten Mastadros*. *Directe aanvoeren* per de *Sche-pen Anna, Plata, Snelheid, Anna Augusta, Commerce, Hendrik Wester*, enz. Liggende en te *zien*, als bij *Notitie* wordt aangegeven.

Mr. G. L. KNIPHORST, *Notaris* te *Meppel*, *gedenkt* ten *verzoeken* van J. K. TIMMERMAN, op *Donderdag* den 5den *October* 1843 e. k., des *avonds* ten 7 ure, ten *Huize* van J. Oosterveen, te *Meppel*, *publiek* bij *inzate* te *veilen*, en op eene *alsdan nader* te *bepalen* dag, bij *palmslag* aan den *genoegbiedenden* *finaal toetewijzen*, eene te *Meppel* op eenen *besten stand* gelegen en van *ouds* zeer beklante *SCHIEPS-TIMMERWERF*, met de daarbij behoorende *WONINGEN* en *verdere GETIMMERTENS*.

Op *vrachtfrije aanvraag*, *nader onderrigt* ten *Kantore* van *gemelden* *Notaris* te *bekomen*.

J. H. A. BALWÉ, H. SALM en B. D. BOSSCHER, *Makelaars*, zullen op *Maandag* den 5den *October* 1843, des *avonds* ten 6 ure, te *Amsterdam*, in de *Nieuwe Stads-Her-berg*, aan het Y, *verkoopen*: Een *extra ordinaar welbezield* *gezinkt* *Nederlandsch KOFSCHIP*, genaamd *STANT FRIESZ*, *gevoerd* door *Kapt. Feike Feikes*; volgens *Meetbrief* lang 28 *Ellen*, 92 *Duimen*; *wijd* 5 *Ellen*, 69 *Duimen*; *hol* 3 *Ellen*, 28 *Duimen*; en *alzoog gemeten* op 240 *Tonnen* of 127 *Lasten*. *Breider* bij *Inventaris* omschreven, en *nader berigt* bij *boven-gemelde* *Makelaars*, of bij de *Kargadoors* *KRANENBORG* en *ZONEN*.

VERKOOPING op *Zaterdag* 28 *October* 1843, 's *mid-dags* ten 12 ure, in het *Logement het Wapen van Amster-dam*, in het *Haarlemmer-Hout*, onder *Heemstede*, ten *over-staan* van den *Notaris* J. DOLLEMAN: Van de zeer aange-naam *gesitueerde HOFSTEDE KENNEMER-OORD*, met *derzelver Heeren-Huizinge*, *Koetshuis*, *Stalling*, *Tuinmans-Woning*, *Billardkamer*, *Koepel*, *Lootsen* en *verdere Getim-merten*, *Broeijerij*, *Moezerij*, *opgaand Geboomte*, *Slinger-boschen* en *Vijver*. Voorts van twee *BUITEN-VERBLIJ-VINGEN*, genaamd *WELGELEGEN en WEG EN LAND-ZIGT*, alle staande en gelegen aan den *Heeren* of *Straatweg* bij en op den *hoek* van de *Koedieslaan*, onder de *Gemeente* van *Heemsteden*. *Nadere informatie* ten *Kantore* van de *Makelaars* *GUEPIN & VAN DER VLUGT, J. BROESE, N. J. VAN BEMMEL* en *A. DE WAAL MALEFIJT* en *ZOON & Co.*, te *Haarlem*.

Door den *Boekhandelaar* H. A. BANNING, te *Utrecht*, is à 10 *CENTS* *verkoijbaar* gesteld:

EXCOMMUNICATIE-BULLA,

Z. H. PAUS GREGORIUS XVI.

Bij gelegenheid der heiligste wijding van: HENRICUS IOANNES VAN BUUL TOT BISSCHOP VAN HAARLEM.

Te bekomen te *Amsterdam*, bij de *Boekh.* van *SPANJE*, van *LANGENHUYSEN* en *GOSLING*, te *Haarlem* bij *NIESTEN*, en verder *alom*.

DE LEVENS EN WERKEN DER HOLLANDSCHE EN VLAAMSCHE KUNSTSCHILDERS, BEELDHOEWERS, GRAVEURS EN BOUWMEESTERS.

VAN HET BEGIN DER 15 EEUW TOT HEDEN. DOOR WIJLEN J. IMMERZEEL Jr.

Met 200 à 300 *Portretten* en de *Monogrammen* der *Kunstenaars*. Het derde en laatste *Deel* van *bovenstaand* *Prachtwerk* is *heden* door den *Uitgever* J. C. van *KESTEREN*, te *Amster-dam*, aan H. H. *Inteekenaars* *verzonden*.

De *Prijs* der drie *Deelen* *kompleet* is *f 18,-*, *Exemplaren* voor den *Inteekenaar* worden niet meer *afgeleverd*.

Het *Portret* van den Heer J. IMMERZEEL Jr., voor het 1e *Deel* *geplaatst*, wordt *afzonderlijk* *verkocht* à 75 *Cents*.

L'Éditeur de la *Gazette des Femmes*, (exclusivement écrit par des Dames), *Journal* poétique, littéraire, artistique et de mode, paraissant toutes les semaines dans un joli format de Bibliothèque, ayant 16 pages ou 32 colonnes de texte, donnera comme gratification à ses anciens abonnés et sans augmentation de prix, une LIVRAISON SUPPLÉMENTAIRE, paraissant tous les 5 au 10 de chaque mois, contenant: Une gravure de mode, une planche de différents dessins de broderies, tels que coins de mouchoirs, cols, manchettes, bordure de mouchoir, patron de robes &c. &c. avec la manière de les travailler, plus 12 romances pour piano par an, qui seront des meilleurs compositeurs et des dernières parues. Les personnes, non abonnées à la *Gazette*, pourront jouir de ces avantages jusqu'au 31 Oct. pn., après quoi le prix sera porté à 14 fl. par an, au lieu de *f 12; franco* pour toutes les provinces. On peut souscrire séparément aux 12 livraisons à *f 3* par an, chez l'éditeur, N. Z. Achterburgwal, bij de *Torensteeg*, No. 307 à *Amsterdam*, et chez tous les *Directeurs* de *Postes* et *Libraires* du *Royaume*.

H. A. KRAMERS, *Boekhandelaar* te *Rotterdam*, heeft uitgegeven:

WITTENBERG EN ROME,

Historisch-Romantisch Tafereel uit de *Geschiedenis* der *Hervorming*, Naar het *Hoogduitsch* van H. E. R. BELANI, ver-

taald door W. P. R. BOUMAN, *Predikant* te *Zaandam*, 2 dln., in gr. 8o., met eene *fraaije Staalgravure* van J. P. LANGE. *Prijs*. f 6.75.

Nog maar zeer weinige *Ex.* zijn van *dezen Roman voorhanden*, met welks *uitgave* men *beoogd* heeft: *LUTHER'S LEVEN EN ZIJNEN STRIJD MET HET PAUSDOM*, ook onder *dezelven* *bekend* te *maken* die *Romanlectuur* boven de *beoefening* der *Geschiedenis* stellen.

Bij den *Boekhandelaar* T. NUSTEEG Jr., te *Amster-dam*, is van de *Pers* gekomen en *verkoijbaar* gesteld: **GESCHIEDKUNDIGE BESCHOUWING DER WALVISCH-VISSCHERIJ** door C. BRANDLIGT.

In dit *Werkje* worden de *middelen* aangegeven om deze *Tak* van *Nationale Nijverheid* in ons *land* wederom *werkzaam* te *doen* zijn. *Prijs* 85 *Cents*.

Dezelve zijn mede te *bekomen* bij de *H. H. Boekhande-laren* *C. A. Thieme*, te *Arnhem*; *M. Ballot*, te *Deventer*; *H. Lagerwey*, te *Dordrecht*; *A. Kloots en Comp.*, te 's *Gravenhagen*; *W. van Boekeren*, te *Groningen*; *J. Wedding*, te *Harderwijk*; *J. Goteling Vinnis*, te *Haarlem*; *J. Swartz*, te *Leeuwarden*; de *Wed. H. A. Krap*, te *Rotterdam*, van *Benthem en Jutting*, te *Middelburg*; *C. Bakker Bz.*, aan het *Nieuwe Diep*; *B. Dekema*, te *Utrecht*; *W. J. Thieme*, te *Zutphen* en verder *alom*.

Door den *Boekverkooper* J. OOMKENS J. ZOON, te *Groningen*, is uitgegeven en *alom* *verkoijbaar* gesteld:

I. J. VAN WIJK ROELDSZN., *VERZAMELING* VAN *KAARTEN*, bevattende, behalve de *Wereldkaart*, de *vijs Werelddeelen*, het *Koninkrijk der Nederlanden*, de *Over-zeesche Bezittingen*, *Palestina* en eene *Platte Wereldkaart*, waarop de *Nederlandsche Ontdekkingen* en de *weg* der *voornaamste* *In- en Buitenlandsche Zeereizen* zijn aangegeven. *In* extra groot *Folio*, gebonden in een' half *Engelsch* *linnen* *band* met *vergulden* *rugstiel*, *f 10.00*.

NB. Alle *Kaarten* zijn *afzonderlijk* *verkoijbaar*:

De *prijs* van de *Wereldkaart* is *f 1.00*, die van *iedere* der *overige tien Kaarten* *f 0.80*. De *Kaart der Nederlanden*, op *Linnen* *gedrukt*, met *Stokken* in *Koker*, *f 1.50*.

II. J. VAN WIJK ROELDSZN. *KORTE* *SCHETS* der *NEDERLANDSCHE ONTDEKKINGEN*, in *Postfor-maat*, *f 0.30*.

III. J. JAEGER, *ZAK-ATLAS* van het *KONINGRIJK* der *NEDERLANDEN*, en het *GROOT-HERTOGDOM LUXEMBURG*, in 13 *Kaarten*; in *Engelsch* *linnen* *band*, *verguld* op *snede*, à *f 1.25*.

IV. J. JAEGER, *ZAK-ATLAS* van *EUROPA*, in 13 *Kaarten*, in *Engelsch* *linnen* *band*, *verguld* op *snede*, à *f 1.25*.

MAATSCHAPPIJ

TOT BEVORDERING DER BOUWKUNST.

Op *heden* is bij den *uitgever* L. VAN *BAKKENES*, te *Amsterdam*, *verschenen*, en is aan de *Heeren* *Le-den* en *verdere* *Inschrijvers* *Verzonden*:

HET 5de *STUK* der *BOUWKUNDIGE BIJDAGEN*, uitgegeven door *bovengenoemde* *Maatschappij*. De *prijs* van dit *Stuk* is *bepaald* op 60 *cts.* voor de *Leden* der *Maatschap-pij* en *f 1.50* voor het *Publiek*. Hetzelve *bevat*:

10. *Overzicht* van de *geschiedenis* en *ontwikkeling* der *Bouw-kunst* bij de *verschillende* *volken* der *aarde* (IV. *De Griek-sche Bouwkunst*); door de *redactie*, met *plaat* en *platte* *grond*.

20. *Proeve* eener *handleiding* tot het *beoordeelen* der *inrigting* van *Heiwerken* onder *muren*; door W. A. *FROGER*, 1sten *Luit.-Ingenieur* te *Breda*, (2de en laatste *gedeelte*).

30. Het *Monument*, *opgericht* ter *eere* van J. C. J. VAN *SPEYK*, te *Egmond aan Zee*; door J. C. DE *LEEUW*, *Directeur* van *Stads-Waterwerken* te *Amsterdam*, met *plaat* en *indruk* *vignet*.

40. *Beschrijving* eener *KIST- of VLOTBRUG*; door A. VAN *DER VELDE* *Czn.*, *Stads-Architect* te *Zierikzee*; met *plaat*.

50. *Iets* over de *aanwending* van *Kleuren* in de *Grieksche Bouwkunst*; door *Jonkh. C. M. STORM* van 's *GRA-VESANDE*, te *Deventer*.

60. *Iets* over *IJZEREN TRAPPEN*, uit het *Notiz-Blatt* des *Architecten-Vereins* te *Berlijn*; door de *redactie*; met *plaat*.

70. *BINNEN- en BUITENLANDSCHE BERIGTEN*, *Cor-respondentien*, enz., door de *redactie* en *verder men*

k., aan A. WILLEMSSEN, Wagenmaker te Nijkerk. Brieven franco.

* * * *Harlem, den 17den September 1843.* Door dien en mijn Secondanten, de Heer *W. van Keeken*, is voorgedragen tot Onderwijzer in de vreemde talen te Winterswijk, worden diegene, welke genegen mogten zijn, om als MEDE-ONDERWIJZER aan mijn Instituut werkzaam te zijn, uitgenoodigd, zich ten spoedigsten, liefst in *persoon* of met *vrachtwijze* Brieven, te vervoegen bij mij ondergeteekende.

A. HOEN, Kos-Schoolhouder.
* * * Men vraagt eenen ONDERMEESTER van den derden Rang, ook bekend met de Fransche Taal. Adres franco, onder Letters A. B., bij de ERVEN THIERRY & MENSING te 's Gravenhage.

* * * Op eene Kos-school in Gelderland, nabij Tiel, waar grondig Onderwijs gegeven wordt in de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Taal, Stel- en Meekunst, is gelegenheid tot plaatsing van eenige ELEVES, a f 75 in de drie maanden. Adres met franco Brieven onder Letters V. M., bij de Boek- en Papierhandelaars A. F. BLANCHE en COMP. te Utrecht.

A f 250 'S JAARS,
wordt, in een heerlijk oord der Prov. Utrecht, de zeer gunstige gelegenheid aangeboden ter plaatsing van 2 à 3 ELEVES. Het onderricht omvat al de vakken van Lager en Middelbaar Onderwijs, vier Talen, de Wiskunde, het Boekhouden enz.

Van den Instituteur en de invigting zullen de streelende Rapporten geleverd worden. Adres bij den Boekhandelaar C. BIELEVELT, Voorstraat te Utrecht, Lettr. A. (aanvrage franco.)

* * * *Het plaatselijk Bestuur van OUDEWATER*, tot heden niet naar wensch hebbende kunnen slagen in de vervulling van den vacerende post van STADS GENEESHEER aldaar, (met de Levering der Geneesmiddelen) zoo worden nogmaals alle Medicina Doctores, welke mogten verlangen hier naar te aspireren, uitgenoodigd, zich, voorzien van alle dat bij de wet gevorderde Bewijzen van roelating en goed gedrag, ten spoedigsten, althans vóór den 20sten October 1843, in *persoon* aan te melden bij den ondergeteekende, terwijl tot verrijt der aspiranten dient, dat de gemaakte wijziging in de financiële voorwaarden, waarop het bestuur zich heeft voorgesteld in deze Vacature te voorzien, voor den te beroepen Medicina Doctor gunstige uitzigten tot een fatsoenlijk bestaan oplevert.
De Burgemeester.

Oudewater, M O N T I J N

den 10den September 1843.
* * * Er wordt dadelijk of tegen primo November gevraagd: Een BANKETBAKKERS-BEDIENDE, van de Protestantische Godsdienst, en van goede getuigschriften voorzien. — Adres met franco Brieven onder Letter S, bij de Boekhandelaar de Wed. M. B. de VRIES, te Meppel.

* * * Een Protestantisch JONGELING van fatsoenlijken huize, niet beneden de 16 jaren oud, kan in een Manufactuur-Winkel, in eene der voornaamste steden van Overijssel, tegen billijke vergoeding voor Kost en Inwoning, ter opleiding in gemelde *Affaire* geplaatst worden. Brieven franco Letter K, Postkantoor Almelo.

* * * G. VAN ELDIK THIEME, Boekhandelaar te Arnhem, zoekt een LEERLING, van de Protestantische Godsdienst, niet beneden de vijftien jaar oud. Brieven franco.

* * * De thans te Elburg fungerende STADS VROEDVROUW, om hare hooge jaren gepensionoerd wordende, zoo noodigt het Bestuur dezer Stad diegene, welke na deze Betrekking, waaraan een jaarlijks traktement van f 150 en eene vrije Woning is verbonden, willen solliciteren, uit, om, zoowel hunne bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag, als aanvragen om inlichtingen aan het Bestuur met *gefrancheerde* Brieven in te zenden, vóór den 15ten November 1843. Burgemeester en Wethouders der Stad Elburg, van wege dezelve.

S. A. ARENDSSEN HEIN.
* * * In een fatsoenlijk Huisgezin, binnen Rotterdam, wordt tegen de maand November aanstaande verlangd: Eene bekwaame KEUKENMEID, van middelbare jaren, de Protestantische Godsdienst belijdende en van goede getuigenissen voorzien. Adres met franco Brieven, aan de Letter L., bij de Boekhandelaars J. VAN BAALEN en ZONEN, te Rotterdam.

* * * **PUBLIEKE AANBESTEDING**, te Loenen aan de Vecht, op Dingsdag den 10den October 1843, des middags ten twaalf ure, ten Huize van de Logementhouder *Tilbrij*:

Van het Herbouwen en Vernieuwen van het SCHOOLLOKAAL aldaar.

Waarvan het Bestek en Teekening dagelijks kan worden bezigtigd ten Kantore van den Burgemeester te Loenen en inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer K. G. ZOCHER, Architect te Utrecht; zullende door den gemelden Architect aanwijzing in loco plaats hebben op Dingsdag den 3den October 1843, des voormiddags ten elf ure.

prijs, bij eerste Hypotheek, gevestigd blijven, en dezelve Paanden met den 15ten Januarij 1844 worden aanvaard. Te bevragen bij den Notaris G. G. MURRAIJ, te Wateringen. Brieven franco.

* * * G. W. WESSELING en J. WESSELING Hz., zullen op Vrijdag den 20sten September 1843, des namiddags TEN DRIE URE PRECIES, te Amsterdam in de *Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk presenteren te verkoopen: Eene mooie partij Rijnsche Houtwaren, bestaande in eene extra mooie nieuw aangekomen onaangetroffen partij Dennen en Vugten, een partijje Elkenhout, en andere HOUTWAREN. Liggende als bij Notitiën wordt aangewezen, die aan het Kantoor van BONTEKONING en AUKES te verkrijgen zijn.

* * * WILLIGE VERKOOPING op Maandag den 2den October 1843, te Haarlem, voor den Stal van den Heer H. H. Peters, in de Sparenwouderstraat No. 283, om *contant geld*, ten overstaan van den Notaris J. DOLLEMAN residentende te Heemstede, van twintig stuks differente PAARDEN, waar bij vier zwarte en vier bruine gerenommeerde, goed aan den weg lopende zesjarige Koets-Paarden; een ligte Coupé-Vigellarie, een nieuwe Tweebaks Tentwagen, een Calèche, een Tilburrie, een Boeren- of Jagtkar op Veeren en een Boeren-Vrachtwagen; eenige welonderhoudene TUIGEN en STALGOEDEREN. Alles op den verkoopdag te zien. Iemand iets ter verkoop wilende bijvoegen of onderrigt begereende, spreke met gemelden Notaris, of met den Makelaar W. G. KLEMAN, te Amersfoort.

* * * **VOORNAAM BOELGOED.**
De Griffier P. VISSER, te Hindeloopen, Prov. Vriesland, gedenkt op Maandag den 2den October e. k., te beginnen des voordemiddags om 9 uur, en volgende dagen, ten Sterfhuize van Meijufvrouw de Weduwe D. J. DUIJF, te Hindeloopen bij Boelgoed, tegen *gereed geld* te verkoopen:

Eene hoogst zindelijke en deltise INBOEDEL, bestaande in twee Maghonijschhouten Kabinetten, dito Theekas-Cilinder-Bureau, Eikenhouten Keef, diverse geschilderde Meubelen, Lessenaars, T. fels, Stoelen, zeer groote en fraaije Spiegelschilderijen enz., echt fijn O. I. Porcelein, waaronder prachtig Thee- en Koffijgoed, Kristal-, Glas-, Verlakt-, Koper-, Tin en Ijzerwerk, supra fijn Damast en ander Tafelgoed, keurig Bed- en ander Linnen, uitrustend gevulde Bedden, Chitzen-, Katoenen- en Wollen Dekens, een Leditant met Behangsel, supra fijne net onderhoudene Kleederen, en eene aanzienlijke hoeveelheid fijne Hindelooper Bonten; verder al heergeen in den ruimsten zin tot eene zeer netten en deltise Inboedel behoort; voorts kostbare Juweelen, Goud, Tafel- en ander Zilverwerk, waaronder een stel van 36 zilveren messen met Trancheermes en Vork, en eindelijk eene verzameling welgeconditioneerde Boeken.

* * * Men is voornemens op Zaterdag den 30sten Septembe 1843, des avonds ten 7 ure, in het Logement de *Stads Diele*, te Amersfoort, publiek te verkoopen: 10. Een hecht, sterk dubbeld HUIS en GROND, staande te Amersfoort aan het Zand, bijzonder ingerigt tot de *Graanhandel*, welke daarin benevens die in *Olie en Koeken* onder eene bekende firma vele jaren met gewenscht gevolg is gedreven; en 20. Een hecht en sterk PAKHUIS met twee KNECHTS-WONINGEN, tot gemelden handel mede gediend hebbende, staande in de Muurhuizen nabij No. 1. Informatiën te bekomen bij den Notaris SCHEERENBERG, te Amersfoort. Brieven franco.

* * * Op Zaterdag 30 September zal te Utrecht, achter Sint Pieter worden geveild, des namiddags ten vijf ure:

Eene hechte, weldoordimmerde HEEREN-HUIZING met Erf, Grond en Tuin, in de onmiddellijke nabijheid van de Wandelingen bij de Malieburg, in de Bregittestraat, Noordzijde, Wijk A, No. 1144; hebbende vier Beneden- en vier Bovenkamers, allen behangen, waarvan de meesten met Stookplaatse voorzien, voorts een Provisiekamer, Dienstbodenkamer, Droogzolder, Keuken en Kelder met afgesloten Wijn- en Provisiekelder, dadelijk te aanvaarden.

Breeder bij Billetten omschreven en nadere inlichting te bekomen ten Kantore van Mr. H. A. R. VOSMAER, Notaris te Utrecht.

* * * **OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.**
PIETER VAN DER HOEVEN JUNIOR en Mr. CAROLUS ANTONIUS VAN KERCKHOFF, Notarissen, residentende te Rotterdam, als lasthebbende van hunne Principalen, zijn voornemens om op Woensdag den 4den October 1843, des namiddags ten 4 ure, in het *Lucaal voor Publieke Verkoopingen*, aan de Geldersche Kade binnen Rotterdam, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

Een extra hecht, sterk en welgelegen kapitaal HUIS, met Bentheimer Steenen Gevel, waarin drie groote Zalen en andere goed ingerigte Vertrekken, bijzonder geschikt tot het houden van groote vereenigen, hetzij van openbaar nut, vermaak, tot wetenschappelijke Inrigtingen of tot *Magazijn*; prachtige Gang met marmere Zaken, zeer spatieuze Trap, ruime Keuken, groote en verwulfd Kelders, Regenbak voor circa 3000 emmers Water, verdere Commoditeiten en Erve, staande en gelegen aan de oostzijde van de Delftsche Vaart, tegenover het Haagsche Veer binnen Rotterdam, Wijk F, No. 224, Kaster Sectie K, No. 1018.

In de Grondbelasting over dezen jare aangeslagen tot f 109,10. Belast met eene jaarlijksche Rent ten behoeve dezer Stad, groot f 55. Geheel in eigen gebruik.

Het voorschreven te veilene zal twee dagen vóór en op den dag der veiling kunnen worden bezigtigd, van des voormiddags 9 tot des namiddags ten 4 ure, mits voorzien zijnde van een Permissie-Biljet, door een der Notarissen geteekend, ten wiens Kantoren inmiddels nadere onderrigt te bekomen is.

* * * De Notaris Mr. H. W. VAN WERKHOVEN, residentende te Amersfoort, zal op Zaterdag den 7den October 1843, des avonds ten 7 ure, in het Logement de *Stads Doelen* aldaar, publiek aan de meestbiedenden verkoopen:

Eene BOEREN-HOFSTEDEN, genaamd *DE GEER*, bestaande in eene Huizinge met Koe- en Paardenstalling en verdere Getimmerten, benevens ru 21 Bunders BOUW- en WEILAND, met de daarop staande Boomen en Houtgewas, alles staande en gelegen in de Gemeente van het Hoogland, aan de Heijsteeg nabij Amersfoort; voorts eene jaarlijksche ERF-PACHTS-RENTE van f 11, en eene DITO van f 5, alsmede 2 Percelen WEI- en HOOLAND, gelegen in den Polder de Haar, in de Gemeente van Duist e. s., zijnde het eene groot 4 Bunders, 59 Roeden, 80 Ellen, en het andere 1 Bunders, 60 Roeden, 40 Ellen, en eindelijk diverse HUIZINGEN, staande binnen Amersfoort. Alles breeder bij Billetten omschreven, terwijl nadere informatiën met franco Brieven te bekomen zijn ten Kantore van den voornoemden Notaris van *Werkhoven*, te Amersfoort.

* * * Op Zaterdag den 7den October 1843, des voormiddags ten elf ure, zal men ten Geregtschize van de Vuursche, ten overstaan van den te Baarn residentenden Notaris H. PEN, in het openbaar verkoopen: Eene HUIZINGE, waarin sints verscheidene jaren met goed succes eene *Smederij* is uitgeoefend, met de daarbij behorende Schuur, Erve en Tuin, staande en gelegen in het aangemaast gedeelte van het Dorp de Vuursche. Te aanvaarden met 10 Januarij 1844, en van heden af voor ieder te bezigtigen. Nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den voornoemden Notaris H. PEN.

* * * De Notaris Mr. W. H. TAAIJ, te Arnhem, is van meening in twee openbare veilingen, die gehouden zullen worden in het Logement de *Haas*, te Elburg, op den 3den en 17den October 1843, des voormiddags ten tien ure, bij perceelen of ééne massa te verkoopen:

Her rentgeveende, op vijf minuten afstands van de Stad Elburg en tevens in de nabijheid der Steden Harderwijk, Kampen en Zwolle, aan den Straatweg naar Holland, zeer aangenaam liggend LANDGOED *PUTTEN*, bestaande uit een kapitaal en vrolijk HEEREN-HUIS, Koets-Huis en Slalling, Schuurberg, twee Arbeiders-Woningen, zeer fraaije met levend water doorsnedene Wandelingen, welij groeiende oogaande Boomen en Hakhout, vruchtbare BOUW- en WEI-LANDEN, alles aan en bij elkander volgens de Kadastrale opmeting groot ruim 20 Bunders.

Aanwijzing en inlichtingen over hetzelfde zijn te bevragen bij de Heeren BENTEN en SNABLIÉ, te Elburg, terwijl de verkoopsvoorwaarden zullen ter lezing liggen, gedurende 3 dagen voor de eerste veiling, in het voorschreven Logement en ten Kantore van bevingenoemden Notaris.

* * * Op den 19ten Januarij des volgenden jaars zal, in de Kolonie *Demerarij*, publiek worden geveild: De PLANTAADJE *THE GARDEN OF EDEV*, gelegen in dezelve Kolonie. De belanghebbenden kunnen van de Conditiën der Verkoop, alsmede van den Inventaris der Plantaadje inzage erlangen des Dingsdags en Donderdags, des voormiddags van tien tot twaalf ure, ten Kantore van de Directie van de sociëit van Eigendom van e gemelde Plantaadje, op de Kloveniers-Burgwal en hoek van de Doelenstraat, te Amsterdam.

* * * F. HESSEL, Boekhandelaar, te Heerenveen, heeft uitgegeven:

I. De VERPLIGTING VAN DE BEWAARDERS DER HYPOTHEKEN, om, voor dat zij tegen overlegging eener acte van toestemming de doorhaling eener inschrijving doen, te onderzoeken, of de toestemming is gegeven door de bevoegde belanghebbende partijen, verdedigd. Pleitrede, uitgesproken voor de Arrondissements Regtbank te Heerenveen, den 15den Junij 1842, door Mr. A. F. JONGSTRA, Advocaat te Heerenveen f 0,90.

Volgens een verslag in het Weekblad van het Regt (No. 406), zijn de menigvuldige gronden tegen de leer van ASSER aangevoerd en in deze Pleitrede ontwikkeld, de algemeene aandacht zeer waardig, en zullen dezelve wellicht kunnen leiden tot eene nadere en ernstige overweging der vraag.

II. Mr. A. F. JONGSTRA, Pleitrede ten betooge: dat eene actie tot schadevergoeding, door eigenaars van vastigheden ingesteld tegen een polderbestuur, wegens het sluiten eener (ofschoon ook publieke,) vaart, niet behoort tot de kennis der provinciale staten, maar tot die des gewonen regters f 1,50.

III. — — — — —, Wat is regstens, wanneer hij, liën een geregte eed ambshalve is opgelegd, vóór de afdeling daarvan overlijdt? Pleitrede. f 1,50.

IV. GERARDI NOODT, JURISCONSULTI ET ANCESSORIS SCHOLAE IN DIGESTORUM LIBROS, XXVIII-L, editio H. U. HUGUENIN, J. U. D. f 2,00.

V. J. H. D. MUNNIK, KANTOOR-TAFEL voor NOTARISSSEN f 0,45.

* * * Door A. E. C. VAN SOMEREN, te Nijmegen, is uitgegeven en alom verzonden:

ZIEKTE-VERSCHEIJNSELEN, eigen aan de zoogenaande VROMEN en KERKELIJK-REGTZINNIGEN van onze dagen, door E. W. KRUMMACHER. Prijs 45 Cents.

Dit welgestelde, kernachtige stukje zij allen Protestanten vooral in dezen tijd, ernstig aanbevolen.

* * * Door JOH. NOMAN & ZOON te Z. Bommel, is aan HH. Inteekenaren afgeleverd:

No. 25 TOT No. 121 VAN 1843
der VERZAMELING van WETTEN, BESLUITEN en AANSCHRIJVINGEN, betreffende de
DIRECTE BELASTINGEN,
PER JAARGANG FRANCO PP. f 1,50.

Het terughouden van Nummers der *Officieele uitgave*, zal, door eene enige opoffering van de zijde des uitgever, voortaan, geene vertragung meer in deze verandering kunnen veroorzaken: — HH. geabonneerden, ontvangen dus ook voortaan de Nummers dezer uitgave, dadelijk en geregeld bij het in het licht verschijnen der officieel.

Einde dit jaar, zal ook stellig aan HH. Inteekenaren afgeleverd worden, het Boekdeel van 1823—1842 in ledere band a f 15.

Bij uitgave zal hetzelfde met f 3 verhoogt, en alsdan f 18 kosten. Alom kan men hierop nog inteekeuen.

* * * T LAGER ONDERWIJS in ons Vaderland en deszelfs regeling van Staatswege, hoofdzakelijk Historisch beschouwd, tweede afdeeling.

OOK ONDER DEN TITEL:

De WET van 1806, van hare gebrekkige zijde beschouwd, met betrekking tot de Scholen en 't Onderwijs, of *Gedachten en Voorstellen*, betreffende *Neerlands Schoolwezen*, door Dr. H. J. NASSAU, te Assen, bij T. J. VAN TRICHT.

* * * Bij den Boekverkooper JOHANNES MÜLLER, Kalverstraat bij den Dam, te Amsterdam, is te bekomen:

COLLECTION OF BRITISH AUTHORS,
TAUCHNITZ EDITION,
waarvan de navolgende Werkjes reeds verschenen zijn en tegen f 1,— per deeltje verkrijgbaar zijn gesteld:

BLESSINGTON, Lady-Meredith in 1 Vol.

BULWER, Pelham (with portrait) in 1 Vol.

— Eugene Aram in 1 Vol.

— Paul Clifford in 1 Vol.

— Zanoni in 1 Vol.

— The last days of Pompeji in 1 Vol.

— The Disowned in 1 Vol.

— Ernest Maltravers in 1 Vol.

— Alice in 1 Vol.

— Eva and the Pilgrims of the Rhine in 1 Vol.

— Devereux in 1 Vol.

— Godolphin and Falkland in 1 Vol.

— Rienzi in 1 Vol.

— Night and Morning in 1 Vol.

— The last of the Barons in 2 Vols.

COOPER, The Spy (with portrait) in 1 Vol.

— The two Admirals in 1 Vol.

— The Jack O' Lantern in 1 Vol.

BYRON'S works (with portrait) compl. in 5 Vols.

DICKENS, The Pickwick Club (with portrait) in 2 Vols.

— American Notes in 1 Vol.

— Oliver Twist in 1 Vol.

— Nicholas Nickleby in 2 Vols.

— Sketches in 1 Vol.

GOLDSMITH'S, Select works (with portrait) in 1 Vol.

IRVING, The Sketch Book (with portrait) in 1 Vol.

JAMES, Morley Earnstein (with portrait) in 1 Vol.

— Forest days in 1 Vol.

— The False Heir in 1 Vol.

MARRYAT, Jacob Faithful (with portrait) in 1 Vol.

— Peter Simple in 1 Vol.

— Percival Keene in 1 Vol.

— Japhet, in search of a Father in 1 Vol.

MOORE'S, Poetical works (with portrait) in 5 Vols.

SHAKESPEARE'S plays and poems (with portrait) cpl. in 7 Vols.

* * * Bij BLUSSÉ EN VAN BRAAM, te Dordrecht, is heden van de Pers verschenen en alom verzonden:

„ A complete POCKET-DICTIONARY OF THE ENGLISH AND DUTCH languages, in two parts, English and Dutch, and Dutch and English. Compiled upon an entirely new plan; containing both the signification and pronunciation of many a thousand words more as are to be found in any other dictionary of the same kind; in conformity with the best and most recent dictionaries in both languages. Bij T. HOOLBERG. Part I. English-Dutch. In 16e formaat. Prijs f 2,50.

„ In hetzelfde formaat en even goedkoop zijn ook voor de Fransche en Hoogduitsche Talen Woordenboeken gedrukt, in nette cartonne banden tot 3 gl. het Fransche van den Heer LANDRÉ, en tot 6 gl. het Hoogduitsche in 2 deelen van den Heer J. C. DE WILDE, te bekomen.

* * * G. J. A. BEIJERINCK, Boekhandelaar te Amsterdam, heeft alom verzonden:

DE ARMBANDEN,
door ERNESTINE VAN BEIJEREN. Twee deelen in groot 80. met platen. Prijs f 6,70.

Dezen oorspronkeliken Roman, welke ons gedeeltelijk op het grondgebied en in den tijd van den ongelukkigen TIPPO SAGB, *Sultan van Mysore* verplaatst, en deszelfs edel karakter en de Oostersche Zeden en Pracht tijdens zijne laatste grootheid seerst, gevoerd bij een' boeienden verhaalt, turf de uitgever gerustelijk aan het lezend publiek, als eene aangename lectuur aanbevelen; te meer nog, omdat de zede leer in den geheelen roman doorstralende, niet nalaten kan de reffen; terwijl een en ander, zich telkens op eene geheel ongezochte wijze ontwikkelende, de deugd beloofd, de ondeugd gestraft en de nadelijk afgedwaalde terest gebragt wordt.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDE en ZONEN.

KUNSTLOOD
Beter dan gewoon lood en kost 1/3 minder.
Wordt met alle lengten en breedten vervaardigd en tot bekleeding van Golen, Nokken, Hoekspanten, Loozen, Platte en Helderde Baken, Houten Kelders, Lambruzelagen, Bruggen, Polen, Vaartuigen enz., alom geteerd. — Alles omschreven in eene circulaire, die bij de bekende Boekhandelaars en aan alle Postkantoren, a 10 Cents, verkrijgbaar is.
Adres C. Soetens te 's Gravenhage.
Fabriekskantoor, Frederikstraat, N. 438, bij de Gardes du Corps-Stallen.

* * * TE HUUR, tegen November of Mei e. k.: Het BUI TENGOEIJ DEN DIJKHOF, gelegen onder Twello, aan den Straatweg van Deventer naar Utrecht, bevattende, behalve ruime Keuken, Kelders, Zolders, Stallingen, enz., twaalf Boven- en Beneden-Kamers van verschillende grootte, voort met groote Tuin, Boomgaard en fraaije Wandelingen, des verkiezende met twee groote WEILANDEN. Adres met franco Brieven, aan Mr. M. VAN DOORNINCK Az., Procureur te Deventer.

* * * **TE HUUR TE WAGENINGEN.**
Een BOVENHUIS, geheel nieuw, met primo November aanstaande te aanvaarden, aan de groote passage van Arnhem op Utrecht. Adres met franco Brieven, onder Lr. B., bij den Boekhandelaar I. J. de GROOT, te Wageningen.

* * * Men biedt voor zeer matige prijs ter overneming van Vijftig stuks SPINNEWIELEN, geheel ge-chikt voor een *Wol- of Kocharspinnerij*. Hierop reflecterende, gelieve men zich onder Letters D. B. te adresseren, bij den Heer C. J. BORLEFFS, Boekhandelaar te Amsterdam. Brieven franco.

* * * Degenen, welke Elzen of andere KNUPELBOSSEN tegen matigen prijs te KOOP moegen hebben, kunnen zich met opgaaf van prijs, lengte en dikte der bossen, of anderszins in *persoon* of met *vrachtwijze* Brieven vervoegen aan de Houtskolenbranderij en Houtzinnmakery in den Ouden-Rhijn bij Utrecht. Gebs. SCHOTTELINK.

* * * UIT DE HAND TE KOOP: Eene WONING, met STAL LING en HOEIBERG, benevens ongeveer 20 Bunders WEILAND, staande en gelegen onder de Gemeente Nieuwendam, voor het jaar 1843 verhuurd voor f 772, en doende aan lasten f 240. De helft der Kooppenningen kan op de Woning en Lande liën gevestigd blijven. Te bevragen bij den Notaris K. VEENSTRA, te Nieuwendam.

* * * UIT DE HAND TE KOOP: Eene ruime HUIZINGE, gemerkt Letter A, No. 74; vier SCHIUREN of LOODSEN, verder GETIMMERTE, ERVE of WERF en TUIN, alles ingerigt tot en wordende daarin sedert vele jaren uitgeoefend de *Timmermans-* en vroeger tevens de *Molensmakers-Affaire*, staande en gelegen in her Zuidende te Loosduinen; benevens eenige TIMMERGEREEDSCHAPPEN; kunnende des verkiezende daarop een voornaam gedeelte van den Koop-